

PREGLED DELOVANJA LITIJSKIH KOMUNISTOV

Zadnje dni marca so se sestali na programski konferenci litijski komunisti. Kritično so pregledali dosedanje delo in sprejeli usmeritve, po katerih bodo delali naprej.

Dosedanji predsednik Jože Grošelj je podal poročilo o delu komunistov v preteklem obdobju.

Poročilo je bilo izčrpno in je zlasti dobro osvetlilo delo in problematiko komunistov v manjših krajevnih skupnostih, največ pozornosti pa je bilo posvečeno gospodarskim razmeram v občini in prizadevanju komunistov za čim boljše gospodarjenje.

Posebna pozornost je veljala skrbi za usposabljanje in izobraževanje delegatov v okviru Občinske konference SZDL in Občinskega sindikalnega sveta.

Komunisti so v tem obdobju proučili položaj v nekaterih naših delovnih organizacijah: Gradmetal, Lesni industriji Litija in Kovini Šmartno.

Ugotovljeno je bilo, da je gospodarstvo napravilo »zrelostni izpit«, saj je smotrno razporedilo čisti dohodek. Sredstva za osebne dohodke so porasla za 21%, primerljivi dohodek pa je večji za 27%. Zelo pozitivno je, da v tem obdobju ni bilo delovne organizacije, ki bi poslovala z izgubo, čeprav je treba priznati, da je med njimi tudi kakšna, ki služe na robu rentabilnosti. Resen problem predstavljajo izgube v občinski zdravstveni skupnosti, ki znašajo 11.450.000 din.

Znatno manj denarja za družbene dejavnosti zahteva varčevanje, skrbno gospodarjenje ter pretehtano selektivno krčenje programov. Zmanjšati bo treba izdatke pač tam, kjer bo zaradi tega manjša škoda.

Sprejete so bile tudi programske usmeritve, ki obvezujejo komuniste za nadaljnjo aktivnost. Razprava, ki je sledila, je bila bogata in plodna. Osvetila je poročila do te mere, da so delegati dobili celovit prikaz političnega in ekonomskega stanja v občini.

Programske konference so se udeležili tudi Janez Korošec, glavni in odgovorni urednik Komunistične; Ivan Godec, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS ter Ludvik Zajc, medobčinski sekretar ZKS. Delo komunistov so pozitivno ocenili, dali pa tudi nekaj koristnih predlogov za nadaljnje delo.

OBČINSKA ORGANIZACIJA ZVEZE KOMUNISTOV

Novo vodstvo

Po programski konferenci litijskih komunistov se je sestel še komite občinske konference ZK. Razrešili so dotodanjega predsednika Jožeta Grošlja in se mu zahvalili za triletno uspešno vodenje. Izvoljen je bil novi predsednik, ki bo vodil občinsko konferenco naslednje leto. To je Bojan Mihelič, inženir živilske tehnologije. Rojen je bil v Ljubljani, 2. decembra 1946, tam je končal tudi 1. stopnjo Biotehnične fakultete. Je direktor KZ Gabrovka-Dole, Presad Gabrovka. Več let je bil član predsedstva Občinske konference ZKS Litija. Bil je član družbenopolitičnega zbora, sekretar osnovne organizacije ter član Občinskega sindikalnega sveta Litija.

Skupščina občine Litija
in družbenopolitične organizacije

čestitajo

delovnim ljudem in občanom

ob dnevu OF in prazniku dela

in

VABIJO

na osrednjo letošnjo proslavo,
ki bo v soboto, 30.4.1983, ob 15^h uri
na Savi pri Litiji

ZVEZNA ŠTAFETA MLADOSTI pride v Litijo v četrtek, 12. maja, ob 11. uri Vabljeni v čimvečjem številu!

Delavci ob 1. maju — svojem prazniku

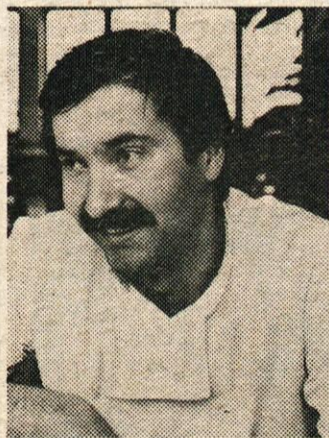
Tone Pipan, mesar proizvajalec, dela v Mesariji in preka-jevalnici že od l. 1975:

»Delam v skladišču pri tehtanju mesa. To je dokaj težko fizično delo, saj je pozimi tako mrzlo, da meso sproti zmrzuje. Moj osebni dohodek je nekako 12.500 dinarjev. Menim, da je precej nizek za tako težko delo. Zelo pa smo vsi delavci zadovoljni z lastno kuhinjo in toplimi obroki med delom.«

Franc Možina, vodja izmene v Kovini Šmartno:

»Naše delo je strojna dodelava. V novih prostorih (nasproti pokopališču) so veliko boljši delovni pogoji kot v prejšnjih prostorih. Tu nas je 38 in delamo v dveh izmenah. V Kovini delam peto leto, prej pa sem bil v IAK in nekaj časa v Kmetijski zadrugi. Imam končano delovodsko šolo. Z osebnimi dohodki smo delavci Kovine na splošno bolj malo zadovoljni, prav tako tudi ne z malico v Majolki. Zaslužim okoli 18.000 din mesečno.

Jože Jošt — vodja kuhinje v Lesni industriji Litija

»V tej delovni organizaciji sem že sedem let, prej sem kuhar v ljubljanski Šestici. Tam sem se tudi izučil. V kuhinji nas dela pet in se moramo kar zavrteti, da pripravimo 400 obrokov dnevno. S hrano so naši delavci, kot slišim, zelo zadovoljni. Tega sem najbolj vesel. Delovni pogoji so kar dobri, saj je vsa oprema še dokaj nova, lahko bi imeli malo večje hladilne komore. Zaslužim med 14.000 in 15.000 mesečno.

UREDNIKOV STOLPEC

Ob 10. obletnici našega glasila

Pisati slavnostni uvodnik, kot je tale ob 10-letnici izhajanja našega glasila, je lahko hudo tvegana reč. Morda zato, ker vedno obstoji nevarnost, da zaidesh v eno ali drugo skrajnost; preveč hvališ ali izpustiš kaj takega, kar bi bilo treba omeniti.

Poizkusimo vseeno opraviti to častno dolžnost tako, kot se za tako obletnico tudi spodobi.

Povprašajmo se najprej — brez kančka samovšečnosti — kaj deset let kontinuiranega izhajanja glasila, kot je naše, za neko določeno skupnost pomeni. Brez dvoma veliko! Pomeni najprej, da so vsi teh deset let tekle na neštevitih straneh najrazličnejše informacije, vesti, novice, ki so — če odmislimo vse druge posledice — pomenile v čisto sociološkem smislu novo kvaliteto.

Litijani (tu mislimo na vse občane) smo ves ta čas imeli svoj časopis. Prelistavali smo ga, ga prebirali od vrstice do vrstice ga hvalili, včasih morda tudi godrnjali nad njim, ob vsem tem pa si krepili tudi tisto posebno čustvo, ki ga sociologi učeno poimenujejo čustvo pripadnosti. Čustvo pripadnosti k naši družbenopolitični skupnosti, ki nas vedno znova prepričuje, da smo Litijani lahko uspešni tudi na tem področju, če le tako želimo in hočemo. In uspešni smo lahko tudi drugod! Ne zato, da bi se izdvojali iz kroga ostalih družbenopolitičnih skupnosti kot nekaj posebnega, pač pa zato, da bi dokazali, da smo enakovredni ostalim.

Ne bomo na tem mestu ponavljali, kakšni so bili razlogi, ki so pred desetimi leti vzpodbudili skupino entuziastov k tiskanju prve številke, niti ne bomo navajali posameznih imen, povemo naj le to, da je v vsem tem času bilo opravljeno ogromno dela in da je glasilo raslo vseh teh deset let; zdaj bolj bujno, zdaj manj!

Eno pa je tudi gotovo! Tako ne bi bilo in tudi ne more biti v prihodnje, če ne bo odprto, angažirano, demokratično glasilo, kjer boste vi, dragi bralec, njegovi osrednji oblikovalci. Tisti, ki ga boste pisali in tisti, ki boste povedali, kaj bi si v njem še želeli.

Začelimo našemu glasilu na poti v drugo desetletje izhajanja vse najlepše! Da bi bilo mladostno, domiselno, angažirano in predvsem naše tudi v prihodnje! Pa srečno!

Vsi na Sitarjevec

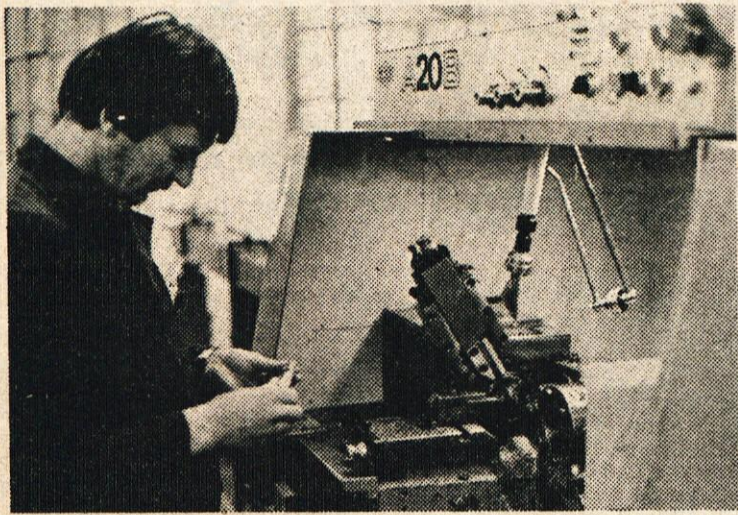
Vabimo delovne ljudi in občane, da se čimbolj številno udeležijo tradicionalnega prvomajskega srečanja na Sitarjevcu, ki bo

1. maja

ob 9. uri

Kljub težavam uspešni

Kovina v Šmartnem, ki se je v zadnjih letih močno razvila in razširila, se bori z mnogimi težavami. Vendar je kolektiv trden in vztrajen, saj se zaveda, da le dobro delo vodi k uspehom.

Kovina je bivših prostorih Lesne industrije v Šmartnem pridobila 400 m² delovnih prostorov, v katerih imajo predvsem obdelovalne stroje. Na posnetku: delo na avtomatskih strojih zahteva veliko strokovnega znanja in preciznosti. (Foto: T.B.)

Težave imajo predvsem z nabavo reprodukcijskega materiala, saj so cene surovin od leta 1979 do danes porasle kar za petkrat.

Zaključni račun za leto 1982 je kljub temu pokazal boljše rezultate kot leto dni poprej. Vendar pa ostanka dohodka niso ustvarili, ker so morali sredstva vložiti v poravnavo obveznosti.

To so predvsem krediti, ki jih bodo izplačali do leta 1985.

Potem pa bo že lažje. Lani so npr. za odplačilo kreditov in obresti morali odvesti kar 13 milijonov din.

V Kovini je zaposlenih 137 delavcev, ki so imeli lani povprečni osebni dohodek 12.900 din.

Nekaj delavcev študira ob delu, sicer pa je v organizaciji zaposlen en diplomirani inženir, 4 delavci imajo višjo izobrazbo, 17 srednje, ostali pa so kvalificirani, polkvalificirani in priučeni delavci.

Glavna dejavnost Kovine je predelava barvnih kovin. Izdelujejo razne ventile in opremo.

Ravno ventili zahtevajo visoko stopnjo strokovne obdelave in še prej razvojnega dela. Kovina z ventili čedalje bolj smelo prodira na tržišče, saj njihovi ventili po kakovosti prav nič ne zaostajajo za uvoženimi, za nameček pa so

Janko Hauptman, direktor Kovine: »Lani smo plan presegle za 2%, vendar smo kljub temu ustvarili le 92% načrtovanega dohodka. Vzrok je v nenormalni rasti cen reprodukcijskega materiala. Dohodek na delavca pa je lani porasel za 41%, kar dokazuje, da smo vendarle dobro delali.« (Foto: T.B.)

še cenejši. Delavci Kovine pa so kljub temu le težko osvajali domače tržišče, sedaj pa so izvozniki in kupci opreme le sprevideli kakovost kovinskih izdelkov, ki čedalje smejeje osvajajo tržišče.

VEČ ZANIMANJA ZA PROIZVODNE POKLICE

Podatki o vpisu učencev naše občine v srednje usmerjeno izobraževanje so že znani

V letošnjem letu se namerava izobraževati v usmerjenem izobraževanju kar 92% celotne generacije učencev, ki zaključujejo osnovno šolo. Tako se približujemo enemu od ciljev šolske reforme, ki predvideva pridobitev znanj za uspešen začetek dela vseh mladih.

Učenci so se v veliki večini (83%) odločili, da se prijavijo za vpis na šole, ki izobražujejo za proizvodne poklice. Izbirali so predvsem med poklici, ki so v Litiji in v ljubljanski regiji opredeljeni kot deficitarni (kovinarski, elektro, lesarstvo, tekstilna in agroživilska usmeritev). Še posebno razveseljuje podatek, da se namerava 21 učencev izobraževati za poklic predilca, previjalca oz. tekstilnega mehanika, 19 učencev za obdelovalce lesa in mizarje in 47 učencev za kovinarje, pri čemer je opazen vpliv razpisanih kadrovskih štipendij za te poklice v naši občini.

Velik del učencev se je prijavil za vpis v srednje programe usmerjenega izobraževanja (80% vseh prijavljenih), v skrajšane programe pa večinoma tisti, ki so se v prejšnjih letih po končani šoli zaposlovali.

Tudi dekleta se čedalje pogosteje odločajo za kovinarske poklice. (Foto: T.B.)

V neproizvodnih usmeritvah je največ prijav za družboslovje (predvsem za upravno-administrativni program), zdravstvo in pedagoško dejavnost.

Glede na razpisane kapacitete šol lahko pričakujemo težave pri vpisu na naslednjih usmeritvah:

- na veterinarski-agroživilstvu
- na programu za lesarje v Ljubljani
- na programu za tekstilne konfekarje v srednji šoli
- tehničnih strok in osebnih storitev v Ljubljani
- na programu za PTT prometnike
- na programu za poslovno in finančno dejavnost
- na programu družboslovja v Ljubljani
- na programih zdravstvenega varstva
- v pedagoški usmeritvi

Usmeritev	število prijav
Agroživilstvo	9
Gozdarstvo	2
Kovinsko-pred. industrija	47
— nekov. kemija, farmacija	5
elektro stroka	21
gradbeništvo	5
lesarstvo	19
tisk in pisarništvo	4
tekstilna stroka	29
usnarstvo	4
promet in zveze	9
blagovni in denarni promet	25
gostinsko in turizem	12
zdravstveno varstvo	7
kulturna dejavnost	3
pedagoška dejavnost	8
naravosl. matematična	5
družboslovna dejavnost	9
osebne storitve	1
milčniki	5
vojaške šole	2
zaposlitev	14
delo na kmetiji	5
skupaj	252

Mladina obuja revolucionarno tradicijo

Z novim koledarskim letom je v litijski občini ponovno oživilo mladinsko pohodništvo.

Po dremežu v preteklem letu je komisija za obujanje revolucionarnih tradicij na OK ZSMS Litija sprožila akcijo evidentiranja novih članov Mladinske pohodne partizanske brigade Slavko Šlander. Iz 80 prijavljenih mladincev in mladink in mladincev prostovoljcev v enotah TO je bila februarja brigada ponovno formirana. V svojem programu se je vodstvo brigade obvezalo, da bo vsak mesec organiziralo vsaj en pohod. Tako so se 12. 3. pohodniki odpravili mimo spomenikov v NOB v Litiji, na Tisju in Javorskem Pihu v Gabrovko, kjer so si za zaključek pohoda ogledali javno radijsko oddajo Spoznavajmo svet in domovino. 30. aprila bodo okrepljeni s pionirji iz OŠ Litija in Šmartno odšli na Savo, kjer bodo skupaj z borci in krajanji proslavili 40. obletnico napada na Savo. Maja imajo v programu pohod ob žici okupirane Ljubljane in spominski pohod na Janče. V naslednjih mesecih bodo sledili tudi orientacijski in nočni pohod in pohod v neznanu.

A.B.

OK ZSMS Litija je za letošnje leto pripravila zajeten program svojih aktivnosti na področju MPD, ki ga bo seveda mogoče izpeljati le z veliko pomočjo vseh družbeno-političnih struktur, seveda pa tudi z zares velikim odzivom mladih iz cele občine.

MDA Gabrovka (1—2-dnevna lok. MDA) — april
MDA Bogenšperk (2-dnevna lokalna MDA) — maj
MDA Vel. Štanga (1—2-dnevna lok. MDA) — maj
MDA Primskovo (5 dnevna lokalna MDA) — junij
MDA Vel Vrh (1 — 2 dnevna lok. MDA) — junij
MDA Janče (14 dnevna lok. MDA z OK ZSMS Moste-Polje) — 26. 6. — 10. 7.

MDA Bela Krajina (21 dnevna repub. MDA) — 7. 8.—28. 8.

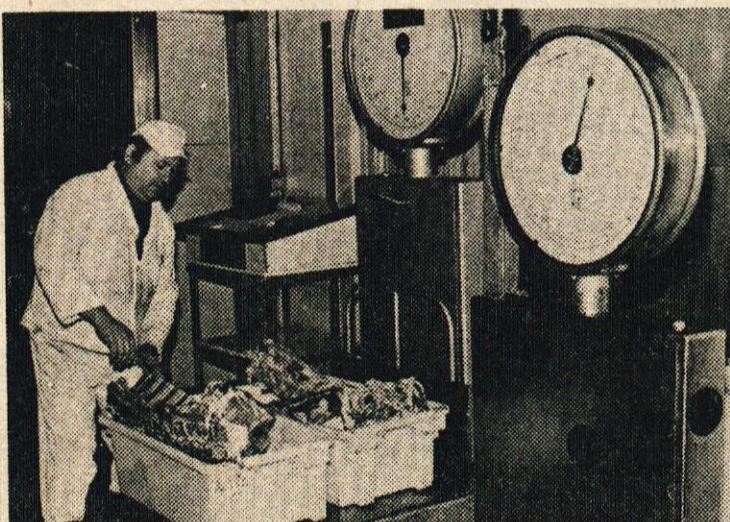
MDA Bogenšperk (2 dnevna lokalna MDA) — september
MDA Gabrovka (1 — 2 dnevna lok. MDA) — september
MDA Litij. polje (1 dnevna lokalna MDA) — oktober

Mladinke in mladince pozivamo, da se vseh teh akcij udeležijo v čim večjem številu, za MDA Janče in MDA Bela krajina pa naj se prijavijo najkasneje do 31. maja in sicer na OK ZSMS Litija, Poniviška 6, to je v Dom borcev in mladine.

MLADINSKE DELOVNE AKCIJE '83
ZVEZA SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE

Nekaj zanimivosti iz Mesarije in prekajevalnice Litija

- V Litiji sta dve njihovi mesnici in še ena v Šmartnem. Zunaj občine so še štiri: v Ljubljani, Vevčah, Medvodah in Novem mestu.
- Radi bi zaposlili več delavcev na vzdrževalnih delih. To bi izboljšalo sanitarne in tehnične pogoje v proizvodnji, a določilo družbenega dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov vpliva na manjšo možnost zaposlovanja.
- V primerjavi z letom 1981 je celotni dohodek lani porasel za 25%, dohodek za 24%, čisti dohodek pa celo za 32%.
- Pri SIS za preskrbo mesta Ljubljana so najeli 400.000 din posojila za sofinanciranje prašičje farne v Stični.

Meso je treba pred oddajo v mesnice še pazljivo stehitati in voditi točno evidenco. Meso je danes že kar mala dragocenost in je vsaka kila pomembna. Litijški mesarji nas sicer dobro zalagajo z mesom, vendar ga preveč tudi ni. (Foto: T.B.)

- Z rekonstrukcijo črvarne in klavne linije je skoraj docela zaključena večletna investicijska akcija za dograditev klavnice v Šmartnem. Prizidati nameravajo le še hladilne prostore, ki pa zaenkrat še niso tako nujno potrebni.
- Kot lastni prispevek za vzpodbujanje živinorejske proizvodnje so izplačevali kmetijskim združenjem kot posrednikom med klavnico in neposrednimi proizvajalci, prispevek iz lastne akumulacije — 4.00 din za kg odkupljenega svežega mesa.
- Znatna količinska nihanja na trgu živine zahtevajo nenehno prilagajanje zalog, da je mesni trg enakomerneje založen.

Litijška Mesarija in prekajevalnica ima široko organizirano mrežo dobave živine za zakol. V modernu urejenem tehnološkem procesu pa meso pripravljajo za potrošnike. Na fotografiji: v hladilnici Mesarije so kavljji redkokdaj prazni. (Foto: T.B.)

Za več hrane

Povečanje zmogljivosti v KZ Litija bo omogočilo vse več najdragocenejše beljakovinske hrane: mleka, mesa in jajc.

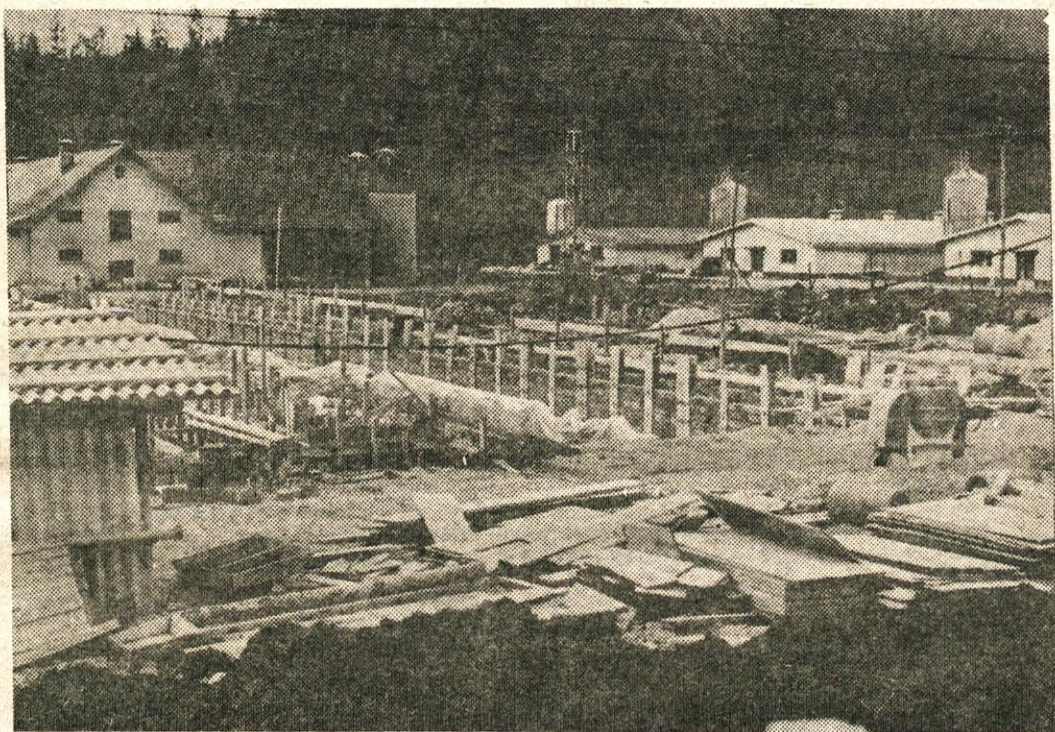
V Kmetijski zadrugi Litija nameravajo izvoziti približno 20% živine, spitate v zadrugi. To jim bo omogočilo uvoz surovin, ki jih nujno potrebujejo. Predvsem so to komponente za močna krmila: soja, ribja in mesna moka, vitamini.

Razmišljajo tudi o nadaljnjem ustanavljanju hlevskih skupnosti. Zaenkrat jih imajo že nekaj. Dve sta na Polšniku, ki dajeta približno 40 plemenskih svinj, ena je na Zgornjem Logu. V Litiji pri Zajcu vzredijo letno po 40 krav, prav takšna hlevska skupnost pa je ustanovljena tudi na Dvoru pri Golobovih. Radi bi ustanovili še skupnost na Libergi in na Kresniškem vrhu. V zadnjem primeru bi vključili tudi del sadovnjaka, ki je bil prvotno predviden za vikende. Prostor bi bil z malo truda usposobljen za urejeni pašnik.

Kokoši — nesnice imajo na Grmačah in v Ponovičah. Samo v Ponovičah vzredijo približno 15.000 kokoši, ki znesejo kakšne štiri milijone jajc letno. Ta proizvodnja poteka v kooperaciji z delovno organizacijo Jata iz Zaloga.

Kokošja farma na Grmačah. Za proizvodnjo hrane so kokoši spet sila pomembne. Na litijskih farmah jih gojijo predvsem zaradi jajc. (Foto: T. B.)

Spomladi in poleti bodo pohiteli z gradnjo hleva na Grmačah. KZ Litija upa, da bo objekt dokončan do konca letošnjega leta, kot je bilo tudi dogovorjeno. Dvesto krav naj bi dalo predvidoma 1100.000 l mleka letno. Tudi ustanavljanja hlevskih skupnosti za vzrejo plemenskih telic bodo občutno pripomogla k boljši založenosti s hrano. Ta pa je posebno v zadnjem času ena naših glavnih nalog. (Foto: T.B.)

MLINI VSE VEČJA REDKOST

Doživetje posebne vrste je danes videti mlin, ki še dobro dela in služi svojemu namenu. Takšen je mlin, ki je v lasti družine Šuštar iz Zavrstnika.

Mlin je star okrog 130 let, pokojni oče sedanjega lastnika Milana pa ga je kupil že leta 1937. »Oče je bil zagrižen mlinar, zaradi mlinov se je pogosto selil, tako da je ta mlin že njegov peti,« pripoveduje Milan Šuštar, ki je sicer zaposlen v šmarnski Kovini, kajti od dohodkov, ki jih prinaša mlin, družina pač ne bi mogla živeti. Žena Lojzka pa je zaposlena v litijskem Centromerurju.

»Največ meljemo koruzo in ajdo, precej manj pšenico, kajti kmetje jo vozijo v valjni mlin v Stično. Meljemo le še posameznim kmetom iz Kresniških Poljan, Goliš, Širmanškega hriba, Liberge, Zavrstnika in od drugod. Dela je v glavnem vse manj, največ ga je bilo takoj po osvoboditvi pa vse do 1955. Sedaj je tehnika našega mlina že tudi precej zastarela, tako da tudi kvaliteta moka ni vedno tako dobra, kot bi lahko bila,« meni lastnik mlina. Vzdržuje ga v glavnem sam, pa tudi razne okvare in napake odpravi kar sam.

»Samo v dolini Reke je bilo včasih še šest mlinov: pri Smičevih, pri Štrusovih, pri Bučarjenih, Na žagi, pri Načmanovih in pri Primčevih. Vendar so drug za drugim počasi usahnili, večinoma jih je nagrizel zob časa in pomanjkanje dela. Vedeti moramo tudi, da nekateri kmetje precej žita pokrmijo živini, kar je nasploh širši družbeni problem.

Mlini se torej počasi umikajo, sodobna tehnika prodira na vsa področja in neusmiljeno odraiva vse, kar je starega. Vse redkejši mlini postajajo le zanimivost. Družba mora poskrbeti, da se bo propadanje mlinov zaustavilo. Bodocim rodovom morajo ostati kot svojevrstni spomeniki človeškega boja z naravo. Tehnični razvoj namreč temelji tudi na izumih, kot je mlinsko kolo.

M.G.

Milan Šuštar iz Zavrstnika se v svojem mlinu pravzaprav še najlepše počuti. Mlinarstvo je pri njih že v rodovini. Vendar pa je mlinov vse manj, s tem pa ugaša tudi del naših dolgoletnih navad in načinov proizvodnje hrane. (Foto: T.B.)

● SLOVENSKI GEODETI NISO NAPRAVILI NAPAKE

GEOS je pri Vačah!

Kako poteka uresničevanje projekta VAČE 81

Projekt VAČE 81 smo zasnovali v drugi polovici leta 1981 in obsega območje od Zagorice do Zasavske gore ter zajema 4 občine. Njen osrednji in najpomembnejši del pa je ožje območje Vač v litijski občini. Glavni projekt obsega štiri podprojekte. Prvega smo uspešno realizirali lani, letos, 21. maja pa je na vrsti drugi del.

Najprej pa nekaj besed o prispevku, ki je bil objavljen v Nedeljskem dnevniku, 27. 3. 1983, s senzacionalnim naslovom »Kje je pravzaprav središče Slovenije?« Prispevek je napisan dvomljivo, provokativno, nesistematično in celo tendenciozno. Vsekakor pa je nepodpisani avtor z njim en namen le dosege: povsem je zbegal bralce. Prispevek je tipičen primer »revolverskega« tiska in ni objektivni, saj bralcu ne natoči čistega vina. Kaj je torej povzročilo polemiko v zvezi z izračunom in določitvijo GEOSSa?

Iskrico je zanetil čisto preprost tiskarski škrat. Kako pomemben je lahko! Pri korekturi prospekta smo prezrli zameno 3. in 4. številke v geodetski koordinati y (5 468 114,21) in šla je v tisk s »češko« napako. Podatki v novoletnem »Nedeljcu« so bili povzeti iz prospekta — z navedeno napako. Med bralci Nedeljskega pa se je našel nekdo, ki je šel matematično preračunati pravilnost odnosa med geodetskimi in geografskimi koordinatami. Odkril je napako in v pismu Nedeljskemu med drugim navedel:

»... Po mojih izračunih je en par koordinat napačen. S preprosto metodo (izrezan lik Slovenije na kartonu, postavljen v težišču na konico, mora biti uravnotežen!) sem ugotovil, da težišče vaše republike odgovarja podatkom geografski koordinat, to je malo zahodno od Vač. Nato je v oklepaju pripisal: »Po objavljenih geodetskih koordinatah y in x pa bi bilo težišče nekje okoli Domžal«. Nato je nadaljeval: »Prosim vas, da izvedete kontrolo na Republiški geodetski upravi...«

Tako je pazljivi bralec, Sindik Anton iz Beograda pravilno opozoril na napako, ki se je ukrala v tisk, ne pa v izračun! Sami smo to neprijetnost že prej odkrili in smo jo hoteli pojasniti ob prvem naslednjem prispevku o tem projektu. Opozorilo tov. Sindika je torej upravičeno in korektno, manj korekten in zlasti razumljiv pa je bil omenjeni prispevek v Nedeljskem.

Naj zdaj z mastnimi črkami

zapišemo: Geometrično središče SR Slovenije je izračunano brez vsake napake in postavljeno natančno tja, kamor matematično tudi pade. Slovenski geodeti niso pogrešili, GEOSS je 1700 m zahodno od Vač in 250 m južno od Sp. Slivne — tam, kjer je postavljeno skromno, a trajno obeležje. Vsak dvom je odveč!

Pravilni podatki pa so: geografske koordinate:

Λ — 14°48'55,2«;

♁ — 46°07'11,8«

geodetske ali pravokotne koordinate:

Y—5 486 114,21 m;

X—5 108 468,91 m

Ti podatki, vključno z višino (644,842 m) so pravilno izpisani tudi na obeležju.

Zdi se mi odveč pojasnjevati metodo izračuna središča ali boljše težišča nepravilnega lika kot je SR Slovenija. Izračun je izveden po matematičnih principih na osnovi naših sedanjih mej SFRJ in SR Slovenije. Prav tako je nepomembna in odveč razlaga o zamiku našega koordinatnega sistema, ki na izračun prav nič ne vpliva. Zapišem naj le še, da so vsa strokovna dela v zvezi z izračuni potekala z vsemi potrebnimi kontrolami in brez napake. V tisk pa se nam bo lahko še kdaj prikradla — kolikokrat se je različnim avtorjem že!

Izračun in postavitve obeležja GEOSS pa je šele prva faza pri uresničevanju projekta VAČE 81. Mimogrede naj povem, da je ob poti k obeležju že zasajen tudi macesnov drevored — 88 dreves za tovariša Tita. Drevored so zasadile pöbratene krajevne skupnosti Tabor in Ledina iz Ljubljane, Vojak iz Reke in Vače. V okviru naslednjih faz pa smo doslej naredili še marsikaj:

— pripravili in izdali poseben prospekt,

— izdali posebne značke GEOSS,

— natisnili posebno razglednico,

— obeležili sprehajalno pot GEOSS,

— na odcepih iz glavnih smo postavili posebne usmerjevalne table,

— izdelana je povečana kopija vaške situle,

— v zaključnem delu so teksti za vodnik in še kaj bi lahko naštel, zlasti stalna prizadevanja za pridobivanje najnujnejših finančnih sredstev.

Brez dvoma bo letos najpomembnejši dogodek postavitve povečane kopije vaške situle na Kleniku. Odkritje s skromno svečanostjo bo 21. maja.

Povečano kopijo vaške situle je po originalu zelo skrbno in verno oblikoval kipar Bombač. Izdelana je tako natančno, da je boljša in zlasti preglednejša kot že marsikje roniran original. Tudi vlihanje v bron, kar je izvedel livar Mostar, je izvedeno kvalitetno. Vaščani Klenika so s prostovoljnim delom pripravili poseben plato s podpornim zidom. Podstavek situli bo velik mlinski kamen, ki smo ga pripeljali iz Podpeči pri Ljubljani. Kopija situle bo postavljena v neposredni bližini rojstne hiše najditelja, na lepem mestu, od koder je tudi čudovit razgled. Na dan otvoritve, 21. maja, ko bo občina Litija spet bogatejša za pomemben arheološko-zgodovinski pomnik, si vas, dragi bralci, že tokrat dovoljujem tudi po-

vabiti na skromno svečanost v Kleniku.

S postavitvijo povečane kopije vaške situle bo to območje pridobilo še drugo, izredno privlačno in atraktivno točko za obiskovalce. Povečana upodobitev življenja prazgodovinske naselbine bo prav gotovo svojstvena zanimivost. Brez dvoma si jo bo tam ogledalo mnogo več ljudi kot dosedaj v muzeju. Sprehajalna pot — zmoget jo bo skoraj vsak — ki poteka iz Vač skozi Klenik na Krono in Slemšek, mimo Mačkoveca, Klanca in Sp. Slivne na GEOSS nazaj na Vače bo tako povezovala vrsto vrednot:

— starodavne Vače z znamenitim vodnjakom, cerkvijo, rojstno hišo Lajovca in Ravnikarja,

— Klenik s povečano kopijo vaške situle,

— arheološka najdišča pod Krono,

— prazgodovinsko naselbino na Kroni,

— lep razgled na Slemšku,

— geometrično središče SR Slovenije s spominskim parkom — obeležja NOB in podobno

Težko bi našli ob prijetnem sprehodu, sproščeni rekreaciji dobri klimi in prijetni naravi niti tako majhnem prostoru še kje toliko zanimivih vrednot. Ob tem pa seveda ne smemo prezreti daljše poti, poti Kamniško—zasavskega odreda, ki pa je zahtevnejša in poteka od Zagorice, rojstne vasi znamenitega Slovenca Jurija Vega preko GEOSSa in Vač ter Klenika vse do Zasavske gore.

Zapisati velja, da smo v okviru projekta uspeli odkupiti tudi rojstno hišo Lajovca in Ravnikarja. Brezobrestni kredit je prispeval Geodetski zavod SRS, za kar mu gre še posebno priznanje. Turistično društvo Vače bo najprej izvedlo najnujnejše adaptacije, nato pa hišo preuredilo v kulturni hram. Predvidevamo, da bomo že letos lahko obnovili napise najpomembnejših arheoloških najdišč in prazgodovinske naselbine, kjer želimo v prihodnje odkriti tudi vsaj dele temeljev nekaterih stavb. Če ne bo nepredvidenih težav, pa bo letos dotiskan tudi vodnik. V programu je tudi postavitve posebnih tabel na glavnih cestah na meji občine Litija, ki naj bi popotnika opozarjale, da je v tej občini geometrično središče SR Slovenije.

Tudi naslednja leta dela ne bo zmanjkalo. Zagnanosti in pripravljenoosti je še dovolj tako pri krajanah kot pri članih izvršnega odbora projekta. Kot da bi hoteli dokazati, da prostovoljno delo ni izumrla, da je moč z združenimi močmi mnogo narediti. Vse zadane naloge bodo tudi uresničene, če bodo le tista nujna finančna sredstva dotekala po danih obljubah in sprejetih obveznostih v Dogovoru. Žal pa prav obveznosti iz dogovora doslej najslabše izpolnjuje prav matična občina Litija, ki še ni po dogovoru prispevala niti dinarja. Zapisati pa velja, da je vsaj simbolična sredstva že nakazalo več od polovice slovenskih občin, da so vse obveznosti poravnale geodetske delovne organizacije, Kulturna skupnost Slovenije ter tako ali drugače prispevale še mnoge druge organizacije in skupnosti.

Peter Svetik

Služnostno klanje

V Mesariji in prekajevalnici Litija uvajajo praktično novost. Vsakemu kmetu lahko za njegovo lastno uporabo zakoljejo živino. delo poteka strokovno in higiensko neoporečno. Meso je dobro ohlajeno in zato bolj kvalitetno. Po meso lahko pridejo kmetje že po 24 urah. Stroški klanja so poravnani s ceno kože, ki jo oddajo Koteksu.

Vse informacije dobite v Mesariji in prekajevalnici v Šmartnem ali po telefonu 881 139 in 881 584.

SREDSTEV ZA REALIZACIJO PRO

Zaradi izpada sredstev iz prispevne stopnje bruto osebnih dohodkov, ki smo jih planirali v višini 207 milijonov din (po stopnji 2,5% od BOD), bo treba program III. občinskega samoprispevka spremeniti. Do 1. 7. 1985 bomo zbrali le sredstva iz neto osebnih dohodkov in združene amortizacije v višini 123 milijonov din.

Zaradi tega so organi skupnosti III. občinskega samoprispevka in OK SZDL sprejeli odločitev, da o tem seznanijo delovne ljudi in občane ter v javni razpravi opredelijo prioritete, upoštevajoč dosedanje realizacije programa, višino zbranih sredstev do 1. 7. 85. in na tej osnovi ponovno programirajo potrebe.

Objekti iz programa

III. občinskega samoprispevka:

- Osnovna šola (24 učilnic, matičnih in kabinetnih, tudi za prilagojeni program ter funkcionalnimi prostori) z večnamensko telovadnico, igrišči in bazenom na Ježi,
- Osnovna šola, otroški vrtec, zdravstvena ambulanta Dole (šola: 4 matične učilnice, večnamenski prostor, kuhinja in ostali funkcionalni prostori ter izgradnja otroškega igrišča; zdravstvena ambulanta: splošna in zobna ambulanta ter ostali funkcionalni prostori),
- Nova streha na osnovni šoli Šmartno (dve učilnici),
- Otroški vrtec v Jevnici (dva oddelka oz. igralnici, razdelilna kuhinja ter ostali funkcionalni prostori in izgradnja otroškega igrišča),
- Otroški vrtec v Gabrovki (dva oddelka oz. igralnici, razdelilna kuhinja ter ostali funkcionalni prostori ter izgradnja otroškega igrišča),
- Prizidek k otroškemu vrtcu Šmartno (dva oddelka oz. igralnici ter ostali funkcionalni prostori, brez zaklonišča),
- Otroški vrtec Litija (4 oddelki oz. igralnice, razdelilna kuhinja in ostali funkcionalni prostori vključno z izgradnjo zakloniščnih prostorov in otroškega igrišča),
- Kinogledališka dvorana s funkcionalnimi prostori in knjižnico,
- Dvorana na Vačah (skupni program II. in III. občinskega samoprispevka),
- Sofinanciranje posebnih programov v krajevnih skupnostih.

Doslej smo zgradili:

1. Nova streha na osnovni šoli Šmartno	11.037.610,00 din
2. Dvorana na Vačah	10.509.804,00 din
3. Otroški vrtec v Gabrovki	6.668.617,00 din
4. Otroški vrtec v Jevnici (objekt še ni dokončan, sredstva so zagotovljena po finančnem načrtu za leto 1982)	12.352.660,00 din
5. Plačilo projektne dokumentacije in soglasij za otroški vrtec v Litiji	646.483,00 din
6. Sredstva za posebne programe v krajevnih skupnostih	8.501.000,00 din
7. Drugi stroški	220.422,00 din
8. Vezana sredstva za nove investicije	34.513.612,00 din
SKUPAJ:	84.450.208,00 din

Ob sprejemu III. občinskega samoprispevka je bilo predvideno, da bo realizacija programa možna s premoštvimi krediti ali z bančnimi garancijami. Zaradi spremenjene gospodarske politike, pa te možnosti ni bilo. Zaradi zaostrene situacije je bila težka odločitev za izvajanje programa, ker niso bili v naprej znani viri iz bruto osebnega dohodka. Po planskih dokumentih Skupščine občine Litija, občinskih samoupravnih interesnih skupnosti in Skupnosti za uresničevanje programa investicij III. občinskega samoprispevka Litija, je bilo predvideno združevanje sredstev iz bruto osebnega dohodka po prispevni stopnji 2,5% vsako leto. Prepoved uporabe sredstev, zbranih iz bruto osebnih dohodkov — svobodna menjava dela in novi predpisi o gradnjah so povzročili, da realizacija programa investicij ne bo možna. Tudi cene v zadnjih dveh letih so izredno porasle in znaša indeks 190. Ocene za gradnjo predvidenih objektov za III. občinski samoprispevek pa so bile pre nizke.

Zaradi navedenih dejstev dajemo delovnim ljudem in občanom v javno razpravo program investicij III. občinskega samoprispevka do 30. 6. 1985. Nerealizirana ostaja izgradnja osnovne šole z večnamensko telovadnico, igrišči in bazenom na Ježi, otroški vrtec Litija, prizidek k otroškemu vrtcu Šmartno, osnovna šola, otroški vrtec, zdravstvena ambulanta Dole, kinogledališka dvorana s funkcionalnimi prostori in knjižnico. Ker je financiranje za gradnjo plavalnega bazena predvideno le iz sredstev po prispevni stopnji iz bruto osebnih dohodkov, realizacija le-tega ne bo možna.

Glede na znane lastne vire financiranja investicij je potrebno opredeliti, katere objekte bo možno zgraditi.

Ocenjuje se, da bo do 30. 6. 1985 zbranih skupaj	123.000.000,00 din
Od tega:	
— samoprispevek v višini 2% 75.000.000,00 din (v letu 1983 in 1984 60.000.000, v letu 1985 pa 15.000.000)	
— združena amortizacija izvajalcev OŠ in VVO (za leto 1983, 1984 in 1985 po 4.500.000)	
— neporabljena sredstva iz leta	1982 34.500.000,00 din

Predlog za možno rešitev racionalnejše realizacije programa osnovne šole Litija

V procesu informativno politične in samoupravne aktivnosti delovnih ljudi in občanov v pripravah na referendum za uvedbo III. občinskega samoprispevka je bila opredeljena lokacija za novo šolo v Litiji na območju kmetijskega zemljišča na Ježi pod Grbinsko cesto. Takšna opredelitev lokacije je bila sprejeta tudi z uspešno izglasovanim samoprispevkom in s sklepi skupščine Skupnosti za uresničevanje programa investicij III. občinskega samoprispevka.

Izvršni odbor Skupnosti se je v času uresničevanja programa samoprispevka srečeval z mnogimi že opisanimi težavami, vendar pa je skupščina skupnosti venomer predlagala takšne rešitve, ki bi bile v okviru dogovorjenega programa najrealnejše. V tem smislu je deloval tudi v okviru lastnih pristojnosti.

V času od uvedbe samoprispevka v letu 1980 pa do danes so v zvezi z gradnjo šole na Ježi nastale nekatere bistvene spremembe in novosti v politiki gospodarjenja in investicij v naši ožji in širši družbenopolitični skupnosti, ki so jih delovni ljudje in občani sprejeli kot svojo trajno politiko gospodarjenja. Zaradi tega je izvršni odbor skupnosti iskal tudi druge — realnejše in racionalnejše rešitve za realizacijo investicije osnovne šole na Ježi, ki bodo v skladu tako z zakonodajo, kot s splošnimi gospodarskimi usmeritvami v zvezi z investicijami na področju družbenih dejavnosti.

Kot prvo možno rešitev za cenejšo in racionalnejšo realizacijo investicije osnovne šole na Ježi, izvršni odbor predlaga delovnim ljudem in občanom proučitev spremembe lokacije šole in v zvezi s tem tudi delno načina realizacije programa te investicije. Izvršni odbor predlaga proučitev možnosti adaptacije sedanje šole na Rozmanovem trgu in izgradnjo prizidka z 12 učilnicami, večnamensko telovadnico in drugimi prostori potrebnimi za pouk.

Predlog adaptacije sedanje šole in izgradnje prizidkov s telovadnico, izvršni odbor utemeljuje z naslednjim:

1. Na osnovi strokovnih mnenj bi bila adaptacija sedanje šole z gradnjo prizidkov in telovadnico cenejša kot novogradnja.

2. Strokovne ugotovitve kažejo, da so obstoječa splotja osnovne šole na Rozmanovem trgu primerna za adaptacijo in bi jih lahko skupno z novim prizidkom usposobili za normalen pouk tudi za daljše obdobje.

3. Zemljišče na Ježi je kmetijsko in na njem na osnovi Zakona o varstvu kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti predvidoma ne bo možno graditi objektov.

4. Tudi ocene kmetijskih strokovnih organizacij, da je zemljišče na Ježi za proizvodnjo hrane velikega pomena, predstavljajo vzrok za čuvanje tega kmetijskega kompleksa, ki bi lahko letno s krmo zagotovil proizvodnjo 40.000 litrov mleka.

5. Zemljišče na Ježi bi bilo v primeru zidave šole komunalno opremiti z vsemi infrastrukturnimi objekti: dovod električne energije, vode, ureditev kanalizacije, dostopnih cest, parkovnih površin, javne razsvetljave in energetike.

6. Varianta »Rozmanov trg« ne bi zahtevala bistveno novih posegov v gradnjo novih infrastrukturnih objektov, ker so že večinoma postavljeni v okviru sedanje šole.

7. Varianta »Rozmanov trg« je racionalnejša glede skupnih energetskih rešitev za šolo z večnamensko telovadnico in objektov otroškega varstva vključno s tistimi, ki jih bomo na osnovi programa še dozidali. Kotlovnica oz. pridobivanje toplotne energije bi bila torej skupna za vse vzgojnoizobraževalne objekte v tem kompleksu.

8. V primeru adaptacije sedanje šole in dozidave prizidkov s telovadnico, bi bil tudi rešen problem vzdrževanja in uporabnosti oz. namembnosti izpraznjene šole.

9. Varianta »Rozmanov trg« izkorišča za kmetijstvo nevredni prostor in postavlja šolo v neposredno bivalno okolje občanov.

10. Gradnjo prizidkov in adaptacijo stare šole v Litiji je možno izvajati po posameznih gradbenih fazah, medtem ko bi bilo v primeru gradnje šole na Ježi potrebno pristopiti k gradnji z bistveno večjimi sredstvi.

Izvršni odbor je možno rešitev adaptacije sedanje šole z izgradnjo prizidkov in telovadnice ponudil tudi dvema projektantskima organizacijama, ki sta izdelali idejne rešitve za adaptacijo in prizidke s telovadnico. Na razširjenem posvetu s predstavniki občinskih DPO, SIS, KS in IS SO Litija sta bili obravnavani idejni rešitvi SGD »Beton« Zagorje in IGM »Sava« Krško. Obe idejni rešitvi sta ponudili etapno realizacijo te variante. Na osnovi razprav in posvetovanj ter celovitosti rešitev, izvršni odbor predlaga, da se sprejme idejna rešitev IGM »Sava«, Krško, predvsem zaradi celovitosti reševanja tega kompleksa zemljišča, izviritosti adaptacije sedanjih šolskih poslopij, ki bi kljub adaptacijam ohranila značilnosti mestnega jedra in ga celo bistveno boljše in lepše uredila. Obenem pa rešitev IGM »Sava« Krško tudi ne predvideva nikakršnega rušenja stanovanjskih objektov ob Grbinski cesti.

Realizacija adaptacije sedanjih šolskih poslopij in dozidave prizidka s telovadnico je rešljiva in izvedljiva v posameznih fazah. V prvi fazi je gradnja prizidka z 12 učilnicami in skupnimi prostori ter energetskih rešitev za celoten kompleks šole in vrtca. V drugi fazi je adaptacija obstoječih šolskih objektov (in ob tem predstavitev pouka v nove učilnice). V tretji fazi je izgradnja telovadnice in ureditev zunanjih igrišč in okolice, seveda pa so možne tudi podvarianete, ki bi jih obravnavali v skladu s potrebami, pobudami in možnostmi.

Idejna rešitev IGM »Sava« Krško tudi učinkovito rešuje prometna vprašanja okrog šole, saj eliminira vsak hrup in tranzitni promet po cestah okrog šolskih objektov, obenem pa dolgoročno rešuje tudi vrsto vprašanj prostorske ureditve širšega območja.

OCENA INVESTICIJ IGM SAVA KRŠKO

Na podlagi dogovorov izvršnega odbora Skupnosti za uresničevanje samoprispevka in projek-

tanških organizacij, dajemo v razpravo oceno investicij IGM Sava Krško in sicer za:

- prizidek k vrtcu Najdihojca v Litiji
- prizidek k vrtcu v Šmartnem
- I. faza šole na Dolah
- povečava osnovne šole na Rozmanovem trgu v Litiji

Za prizidek k vrtcu v Litiji in I. faze šole na Dolah je podana ocena investicij za varianto »A« in »B«.

Za osnovno šolo Litija je podana ocena investicije samo za minimalno potrebno adaptacijo obstoječega objekta in za dozidavo novega dela, ki obsega 12 učilnic s pripadajočimi komunikacijami in kabineti ter telovadnico brez garderob, sanitarij in tribun.

Varianti »A« in »B« zajemata:

- VRTEC NAJDIHOJCA LITIJ
 - varianta »A«: projektirani objekt zmanjšan za zaklonišče, kotlarno in deponijo, dimnik, dodana je nova kineta od kotlarne pri šoli do vrtca v dolžini cca 110 m
 - varianta »B«: vse enako kot pri varianti »A«, samo da odpadeta dve igralnici in nekateri pomožni prostori.
- VRTEC ŠMARTNO:
 - varianta »A«: dodatno se prizida 2 igralnici s pripadajočimi pomožnimi prostori v izmeri cca 160 m² in adaptacija kotlarne z deponijo in dimnikom

3. ŠOLA DOLE

- varianta »A«: po oceni investitorja (500 m²)
- varianta »B«: po idejnem osnutku »Savaprojekt« (750 m²)

4. ŠOLA LITIJ (ROZMANOV TRG)

- adaptacija (zamenjava oken, pleskarska dela in manjša popravila in preureditev vhoda) ocenjeno 7.975.000 din
- izgradnja I. faze:

OCENA INVESTICIJ JE PODANA TABELARIČNO:

		Varianta A	Varianta B
1. Vrtec NAJDIHOJCA	objekt oprema projekt	13.793.290.— 1.395.000.— 215.000.—	8.948.285.— 930.000.— 300.000.—
2. Vrtec ŠMARTNO	objekt oprema projekt	6.032.000.— 434.000.—	5.282.000.— 434.000.—
3. Šola DOLE	objekt oprema projekt	15.570.000.— 1.118.000.— 1.300.000.—	22.355.000.— 1.690.000.— 1.490.000.—
4. Šola LITIJ	objekt oprema projekt	86.736.000.— 3.120.000.— 5.000.000.—	+ tel.
SKUPAJ 1-3	objekt oprema projekt	35.395.290.— 2.947.000.— 1.515.000.—	36.585.285.— 3.054.000.— 1.790.000.—
SKUPAJ -1-4	objekt projekt	122.131.290.— 6.067.000.— + telovadnica 6.515.000.—	123.321.285.— 6.174.000.— + telovadnica 6.790.000.—

- izgradnja 12 učilnic s kabineti in pripadajočimi pomožnimi prostori ocenjeno: 34.836.000 din
- izgradnja telovadnice (45 x 25 m) ocenjeno: 31.625.000 din
- izgradnja kotlarne in prehoda (110 m²) ocenjeno: 7.100.000 din
- povezovalni hodnik (50 m²) ocenjeno: 1.000.000 din

Opomba: v predlogu adaptacije in gradnje prizidka ni upoštevana sanacija sanitarij v stari šoli in izgradnja zaklonišč. Projektantska organizacija predlaga izvedbo zaklonišč kot posebne objekte.

Ocena investicij za nakup opreme je izdelana na osnovi podatkov, ki jih je posredoval predstavnik »Slovenijales« Ljubljana za podobne objekte. Možna so večja odstopanja zaradi nedefiniranih zasnov objektov, zato predlagamo, da se navedene ocene vzamejo z rezervo, ker je za dokončno oceno nujen neposreden dogovor z dobaviteljem opreme.

Stara šola v Litiji. Levo je zgradba, ki je bila namensko zidana za osnovno šolo, desno pa je sodnijska zgradba, ki pa že dolgo časa uporablja šola za pouk. Vmes je povezovalni del, s katerim je litijsko šolstvo pred leti pridobilo šenekaj prostora. (Foto: T. B.)

PROGRAMA BO LE 123.000.000 DIN

ODPRTO PISMO

UČITELJEV IN UČENCEV STARE ŠOLE NA ROZMANOVEM TRGU, CESTA KOMANDANTA STANETA 2, LITIJA

V času javne razprave o nadaljnjem uresničevanju programa III. občinskega samopriskpeva se globoko zaskrbljeni in z veliko bojaznijo za nadaljnjo usodo naše šole oglašamo delavci in učenci osnovne šole na Rozmanovem trgu. Kljub temu, da si že matična šola prizadeva prikazati problematiko in nujnost dozidave in adaptacije stare šole (na roditeljskih sestankih, samoupravniških organih, v dnevnem časopisu itd. ...), bi radi mi, ki vsak dan delamo in živimo v tej šoli opozorili vse občane na pogoje in razmere, mimo katerih ne moremo in v njih živiti in se šola 500 otrok (431 v osnovni šoli in 37 v enoti s prilagojenim učnim programom) in delavci šole.

Osnovno šolo Dušan Kveder-Tomaž na Rozmanovem trgu sestavljajo trije objekti, povezani v celoto: 1912. leta zgrajena osnovna šola, sodnijsko poslopje, ki je še starejša, in prizidek, zgrajen 1967, ki povezuje obe stavbi, da lahko že dolga leta služita svojemu namenu. Zgradba stare osnovne šole še do neke mere ustreza pogojem pouka, vendar ne omogoča vseh oblik in metod dela v učno vzgojnem procesu. Sodnijsko poslopje pa zaradi prvotne namembnosti gradnje sploh ni primerno. Prostori so preveliki ali premajhni in nepravilno osvetljeni. V 5.b. razredu se na 31,2 m² stiška 26 otrok (kar je 1,2 m² na učenca), v 3.d razredu 24 učencev na 31,2 m². Tako pride povprečno na enega učenca 1,3 m² prostora, normativ pa določa najmanj 2 m² na učenca. Del zgradbe, ki ga uporablja Enota s prilagojenim učnim programom, ni primeren glede na normative za delo z motenimi otroki. Pouk telesne vzgoje in tehnične vzgoje se odvija v kletnih prostorih, ki so premajhni (višina 2,40 m namesto 3,50 m), kar je neustrezno in brez pravega zračenja. Zaradi velikega števila učencev pa so najbolj kritične sanitarnohigienske razmere. Sanitarij ni dovolj, večina razredov je brez tekoče vode. V stari osnovni šoli je 12 pisuarjev za 134 dečkov in 4 školjke za 127 deklic. V sodnijskem delu je še dosti slabše. Pisuarji so le 4 za 118 dečkov in 6 školjk za 105 deklic. Kljub stalnemu vzdrževanju, čiščenju in prizadevanju

snažilk se bojimo izbruha kakršnekoli epidemije, saj so naprave dotrajane, zidovi prepojeni s fekalijami in zato neprijetno zaudarja, zlasti ob slabem vremenu.

Kakršnokoli obnavljanje ni mogoče, te dele je treba enostavno podreti in zgraditi nove, večje. Takšne, ki bodo ustrezali higienskemu minimumu.

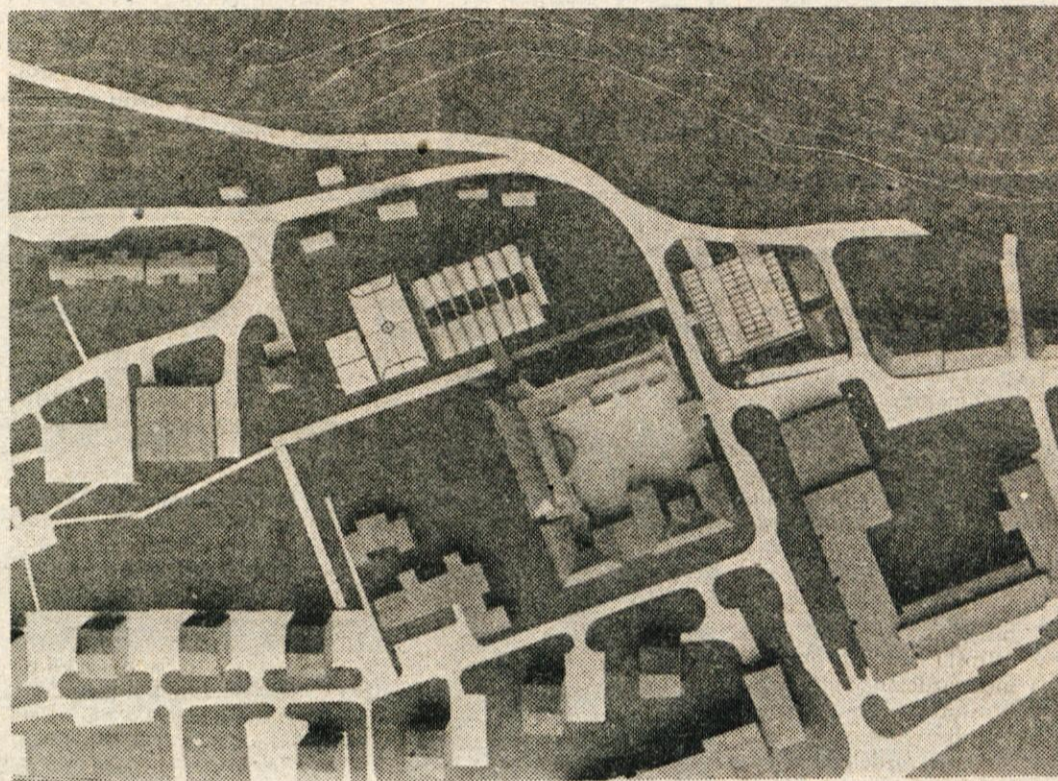
Šola ogrevamo s tremi pečmi na premog, ki pa mora biti najkvalitetnejši, če želimo doseči minimalno stopnjo ogrevanja. Cevi centralne kurjave imajo neustrezen premer, zato je pretok tople vode otežkočen. Učilnice so visoke, izolacija slaba. V zimskem času dosega jutranja temperatura komaj 14 stopinj Celzija. Za sedeče delo učencev bi morala biti temperatura vsaj 18 stopinj Celzija. Če dodamo, da nam včasih zmrznejo rože na oknih, je to dovolj. V vokalnih razredih so temperature še nižje, zato otroci pogosto izostajajo od pouka zaradi prehladnih obolenj.

Iz vsega tega je razvidno, da poteka pouk pri nas v nemogočih razmerah. Smo za vsako obliko solidarnosti in obnavljanja podružničnih šol ter vrtcev. Globoko razumemo vsa stabilizacijska prizadevanja naše celotne družbe. Zato smo se tudi odpovedali novogradnji na Ježi ter pristali na adaptacijo in dozidavo stare šole brez telovadnice, kar ni slučaj pri dosedanjih gradnjah. Prepričani pa smo tudi, da bi VVZ Litija našel v novem prizidku stare šole ustrezne prostore za svojo dejavnost male šole.

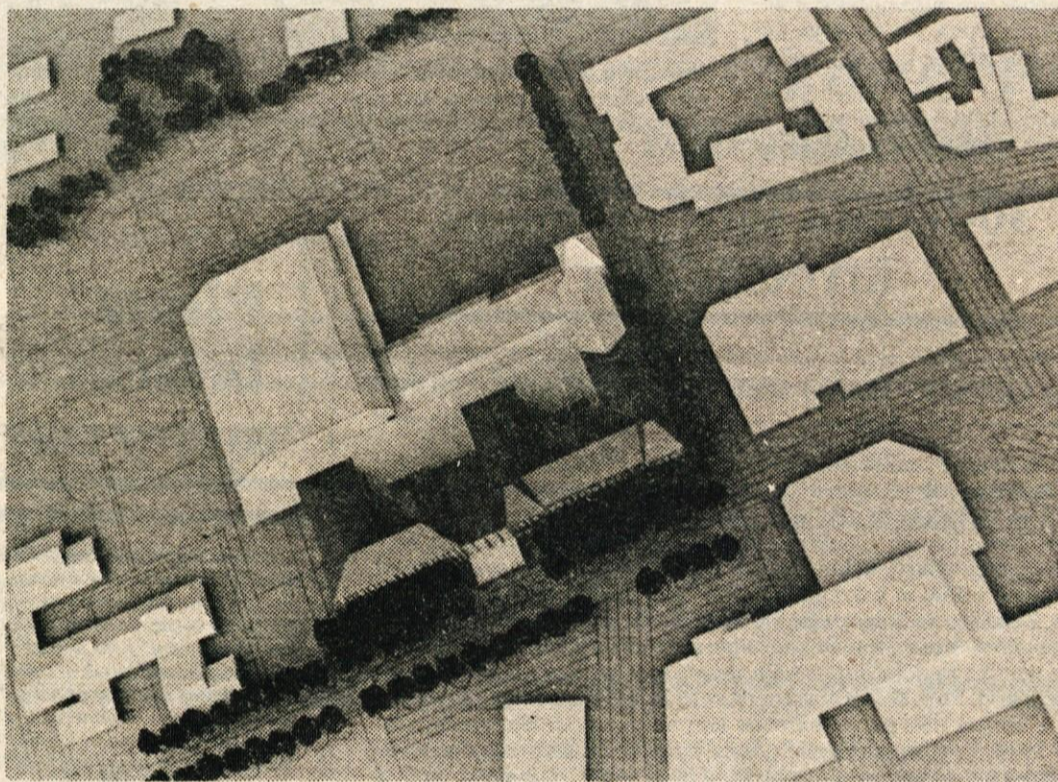
Sprašujemo se, kje v vsej naši občini, mogoče celo v republiki, dela tako veliko število otrok in delavcev v tako starem, dotrajanem in higiensko neustreznem objektu.

Vabimo zainteresirane občane, da si šolo ogledajo v dopoldanskem času in šele nato naj se odločajo o vrstnem redu gradenj. Upamo, da boste z razumevanjem sprejeli naše utemeljene razloge. Litija, 1. 4. 1983

Delavci in učenci stare šole na Rozmanovem trgu (sledijo 37 podpisov)

Idejni rešitvi za prizidka s telovadnico k stari osnovni šoli v Litiji. Zgoraj je maketa SGD Beton iz Zagorja, spodaj pa maketa IGM Sava Krško. Oba predloga predvidevata skupno energetsko rešitev za celoten kompleks šole s telovadnico in vrtcem. Obe maketi sta razstavljeni v avli občinske skupščine v Litiji, Jerbova 14, kjer si jih občani tudi lahko ogledajo. (Foto: T.B.)

OCENA INVESTICIJ SGD BETON ZAGORJE

Vrtec Šmartno — prizidek dveh igralnic

Izdelan je glavni projekt za izvedbo pri SGD Beton v mesecu marcu 1983, ki je hkrati tudi ponudba izvajalca.

I. Ponudba za izgradnjo	9.080.000
Oprema — ocena	1.000.000
Ostalo (soglasja, nadzor)	250.000
SKUPAJ:	10.330.000

Opomba: Cena projekta je v osnovni ponudbi. Vključuje pa tudi potrebno zunanjo ureditev in spremembo izvedbe kotlarne na trdo gorivo.

II. Prizidek Najdihojca

a) Izdelan je projekt za izvedbo »IGM Sava Krško«

Iz pregleda projekta so možne variante:

Celotna izvedba z zaklonišči in kotlarno 463 m ²	25.730.000
oprema (ocena)	2.300.000
SKUPAJ:	28.030.000

2) Varianta izvedbe samo 2 igralnic

(odpade 152 m ²)	17.230.000
oprema (ocena)	1.150.000
SKUPAJ:	18.380.000

3) Varianta brez izvedbe zaklonišča

celoten objekt	25.730.000
— odbitek zaklonišča	6.350.000
	19.380.000

oprema	2.300.000
SKUPAJ:	21.680.000

4) Varianta brez zaklonišča in samo 2 igralnici

— zaklonišča	18.380.000
	6.350.000
	12.030.000

oprema (ocena)	1.150.000
SKUPAJ	13.180.000

Opomba: Vsi podatki so vzeti iz projektantskega predračuna! Zaklonišče bi se v tem primeru lociralo v kompleksu s šolo (pod dvorano!) v kasnejši fazi

III. Šola v Litiji

Po izdelani projektne zasnovi šole in zasnovi ureditve celotnega kompleksa pri »SGD Beton Zagorje« izhajajo sledeče osnovne variante:

I. varianta izgradnja 12 učilnic z vsemi pomožnimi in glavnimi vhodnimi prostori (bruto 2.763 m ²) — neto površine 2.347 m ² à 35.000 - 82.150.000 — zaklonišče pod objektom	16.930.000
---	------------

2x200 oseb — izvedba kotlarne — ocena	10.000.000
— oprema učilnic in objekta — ocena	11.730.000
SKUPAJ:	120.810.000

2. varianta

— objekt 12 učilnic brez zaklonišč, ki bi se prestavila v II. fazo	120.810.000
--	-------------

— zaklonišče	16.930.000	projekti ocena	1.300.000
SKUPAJ:	103.880.000	oprema ocena	1.200.000
		SKUPAJ:	20.500.000

a) dodatno: projekti za celoten kompleks brez gl. projektov

za telovadnico	5.000.000
b) Ureditev celotnega asfaltnega platoja kompleksa šole	4.000.000

I. varianta obsega torej

— šola z zaklonišči	120.810.000
— projekti	5.000.000
— plato	4.000.000
SKUPAJ:	129.810.000

II. varianta

— šola brez zaklonišč	103.880.000
— projekti	5.000.000
— plato	4.000.000
SKUPAJ:	112.880.000

OPOMBA:

- površine šole so idejno sprojektirane v skladu s predpisi, ki določajo vse normative
- cena za 1 m² neto površin je naša realna ocena za tovrstne prostore v začetku leta 1983
- ocena za zaklonišče izhaja iz sedanje cene sličnih objektov
- ocena za opremo učilnic izhaja iz cene na 1 m² neto površin
- ocena za projekte je izražena v % in ni to naša definitivna ponudba
- ocena za plato je cena za urejene površine sličnih obdelav

IV. Šola Dole

Projektne zasnove ni. Izkazuje se potreba velikosti cca 500 m ²	18.000.000
Ocena vrednosti 500 m ² a 36.000	

projekti ocena	1.300.000
oprema ocena	1.200.000
SKUPAJ:	20.500.000

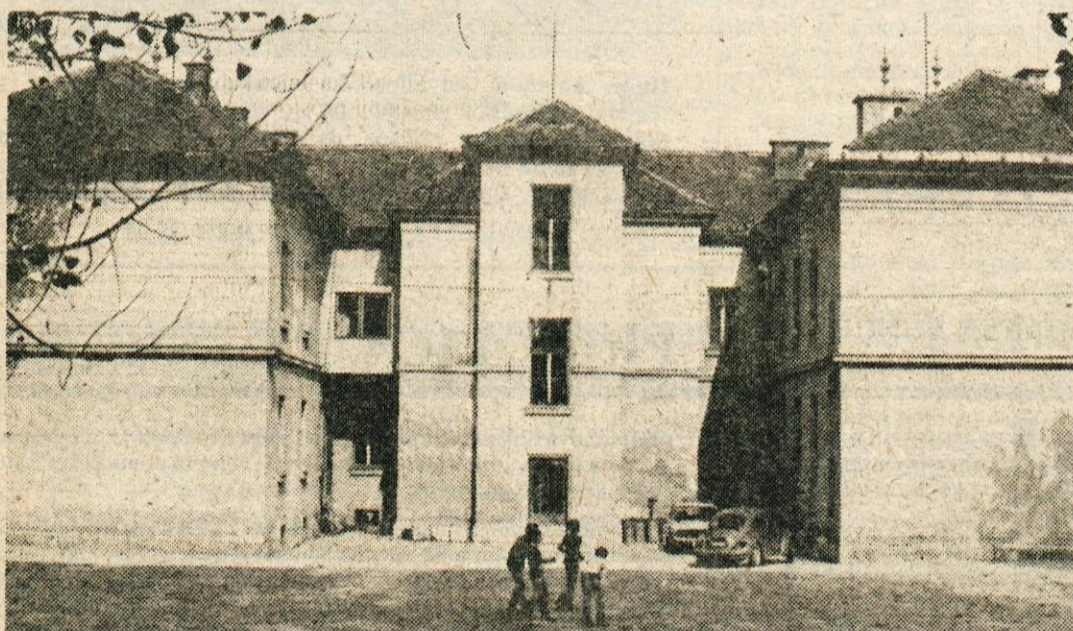
Rekapitulacija:

I. Vrtec Šmartno	10.330.000
II. Vrtec Najdihojca - 4 variante	13.180.000
III. Šola Litija — II. varianta	112.880.000
IV. šola Dole	20.500.000
SKUPAJ:	156.890.000

Izvršni odbor skupščine Skupnosti za realizacijo III. občinskega samopriskpeva daje navedeno problematiko s predlaganimi rešitvami v razpravo, presojo in odločitev delovnim ljudem in občanom občine Litija, ki naj se v razpravah odločajo za način urejanja svojih življenjskih problemov in problemov generacij, ki prihajajo za nami na področju vzgoje in izobraževanja, otroškega varstva, telesne kulture, zdravstva in kulture ter komunalnih vprašanj. Pri tem je izvršni odbor izhajal iz sedanje gospodarske situacije v naši občini in v širši družbenopolitični skupnosti, ki je zanesljivo dobro znana slehernemu prebivalcu naše občine.

Zaradi tega in zaradi zaostrene gospodarske politike, ki jo bomo vodili tudi v prihodnje, je realizacija programa III. občinskega samopriskpeva možna le postopoma in to edinole z že ustaljenim načinom zbiranja sredstev za te namene — s samopriskpevom občanov.

Boljši standard na navedenih družbenih dejavnostih bo torej možno dosegati le s povsem realnimi in uresničljivimi plani in dogovori, predvsem pa s tistimi sredstvi, ki jih bomo za sebe tudi samo prispevali.

Z južne strani kaže stara sodnija, v kateri je šola, puste zidove. Prostor na južni strani solske in sodnijske zgradbe bi lahko uporabili za izgradnjo prizidka, s katerimi bi pridobili 12 novih učilnic in večnamenske prostore, ki jih šola in mesto potrebuje za življenje. (Foto: T.B.)

Odrasli so odgovorni za varnost

Različna so mnenja o statistiki, saj poznamo tisto, da statistika laže, so pa mnenja verjetno enotna, ko govorimo o statistiki prometnih nesreč... Njeni podatki so srhljivi. Primerjave s preteklimi leti o številu žrtev so žal krute resnice. Žrtev je vedno več.

Morda je kdo pričakoval, da bo z zmanjšanjem prometa v zadnjih letih (dražje gorivo, boni za gorivo...), manj prometnih nesreč. V resnici je prav nasprotno. Redkejši je promet, večja je možnost za nesreče. Preprosto zato, ker v gostejšem, počasnejšem prometu vsak voznik bolj pazi. Zanimiva je tudi ugotovitev, da so pogostejše prometne nesreče v bolj prometnih pogojih, kot so: suha in asfaltirana cesta itd., kot pa na slabših, makadamskih cestah in podobno. Dobro je, če se tega zavedamo. Kar spomnimo se vozniki, kako smo nekoč počasi in pazljivo vozili npr. proti Ponovičam, ko je tja vodila slaba, ozka in vijugasta makadamska cesta in kako sedaj radi pritisnemo na plin po lepem asfaltu. Pozabljam pa, da je ta cesta še vedno ozka in vijugasta.

Veliko je žrtev tudi med malimi občani, za katere varnost odgovarjamo mi starši, učitelji v šoli, vozniki... Pričeli so se toplejši dnevi. Množica otrok se podi s kolesi po dvoriščih, med vrtovi, po prometnih cestah — da, tudi po cestah. Med njimi je mnogo brezglavih nadebudnežev, ki se nevarnosti niti malo ne zavedajo. Tudi taki so med njimi, ki v šoli o prometu veliko vedo, na cesti pa na vse pozabijo. Kdo naj pazi na te otroke? Vozniki? Da! — Miličniki? Tudi! (Otroci do 14. leta starosti ne smejo voziti kolesa po javnih prometnih cestah brez spremstva, če niso opravili kolesarskega izpita, za katerega dobijo izkaznico).

Kaj pa starši? Kdo dovoli otroku, da se poda v prometni vrvež? Kdo dovoli malim, da se

vozijo celo z mopedi? Kar sprehodite se po bivšem Rozmanovem trgu ali pa drugod! Ali se starši malih voznikov ne zavedate, kakšna nevarnost preti, npr. vašemu malemu Urošu, ko se pripodi s stranske na glavno cesto?

V soboto, 16. aprila, ste na litijskih cestah lahko opazili male kolesarje s številkami na hrbtih.

To so bili udeleženci občinskega prometnega tekmovanja »Kaj več o prometu«. To je eno redkih tekmovanj, kjer ne gre za prestiž v hitrosti, moči ali veliki spretnosti, ampak v znanju. Ti učenci so najboljši kolesarji iz vseh šol naše občine. Toda nikar ne mislite, da vsi ti tako vozijo, kadar so sami. Pouk v šoli ni dovolj. Pouk se mora nadaljevati tudi doma,

na vsakem koraku — ob vsakem zagonu kolesarskega pedala. M.M.

Na najbolj prometnem križišču v Litiji delajo zlasti kolesarji in mopedisti težke prometne prekrške. V večini primerov vozijo kar po tistem delu cestišča, ki je namenjeno za osebna, tovorna in druga težja vozila in s tem povzročajo nevarne prometne situacije, nenazadnje pa sami sebe spravljajo v smrtno nevarnost. (Foto: T. B.)

30-letnica prostovoljnega krvodajalstva

MARCA JE DALO KRI 668 NAŠIH OBČANOV

Prve sledove zamisli pretoka krvi iz človeka v človeka najdemo že v antičnih zapiskih (Ovidove Metamorfoze), Libaviusova pisma iz leta 1615 pa vsebujejo že prvi opis tedanje transfuzije.

Svoj pravi pomen je dobila transfuzija šele po letu 1616, ko je William Harvey odkril, kako se veliki in mali krvni obtok združujeta v sklenjeno celoto in kako prihaja kri iz organov po kapilarah zopet v srce. Začeli so se dolgotrajni preizkusi, ki so se mnogokrat končali z neuspehom. Vse do I. svetovne vojne so se ukvarjali predvsem z izdelavo tehnike za določanje krvnih skupin in izboljšanje tehnike transfuzije krvi. Po I. svetovni vojni pa se je začela transfuzija krvi razvijati v večjem obsegu. Pomembno leto na tem področju predstavlja leto 1914, ko so znanstveniki odkrili sredstvo, ki preprečuje strjevanje krvi, ne okvari krvnih sestavin in ne škoduje prejemniku krvi. S tem odkritjem se je pričelo obdobje tako imenovane posredne transfuzije, ko kri s pomočjo dodatkov shranimo in jo damo bolniku, ko jo potrebuje. Odprla so se vrata konservaciji krvi, poenostavila se je tehnika.

Od tedaj dalje, se je transfuzija krvi vedno bolj izpopolnjevala.

Po letu 1945 je služba za transfuzijo krvi v naši državi dosegla velik razmah. Ustanovile so se transfuzijske postaje in formiral se je republiški zavod za transfuzijo krvi. V naši republici je bila prva transfuzijska postaja organizirana takoj po osvoboditvi v okviru tedanje centralne vojne bolnice. Leta 1946 je postala transfuzijska postaja civilna ustanova in se je preimenovala v zavod za transfuzijo krvi medicinske fakultete.

Leta 1953 je krvodajalstvo prevzel Rdeči križ in začel zbirati prostovoljne krvodajalce. Krvodajalstvo je postalo prostovoljno, brezplačno in anonimno. Od prelomnice v letu 1953 je število prostovoljnih krvodajalcev nenehno naraščalo. To nam potrjuje tudi dejstvo, da se je v Sloveniji v letu 1953 na akcije odzvalo 20.210 krvodajalcev, v letu 1982 pa že kar 110.491.

V naši občini se je v lanskem letu udeležilo krvodajalskih akcij 1.277 delovnih ljudi in občanov in sicer na rednih akcijah v marcu in novembru 1.197, 80 krvodajalcev pa v izredni akciji meseca julija. Ti podatki prepričljivo govorijo o izredni množičnosti prostovoljnih krvodajalcev, o njihovi plemenitosti in človečnosti. Danes lahko govorimo o krvodajalstvu kot vrednosti, ki v samoupravni socialistični družbi pomeni tisto dejavnost, s katero se na zelo konkreten način odraža vsa veličina človeške solidarnosti.

Tudi v letošnjem, jubilejnem letu 1983, v letu, ko mineva 30 let prostovoljnega, brezplačnega in anonimnega krvodajalstva na Slovenskem, bomo z dejanji dokazali, da trud 30 let ni bil zaman.

Ena od akcij v letošnjem letu je bila izvedena 18. in 19. marca. Udeležilo se je je 668 krvodajalcev, od tega jih je 68 takšnih, ki so se na novo priključili vrstam krvodajalcev. Vzpodbudno je dejstvo, da je od teh 61 novih krvodajalcev 43 mlajših od 27 let.

Kar 59,43% udeležencev zadnje akcije predstavljajo zaposleni v večjih OZD v naši občini, in sicer: TOZD Usnjarna Šmartno — 116, Predilnica Litija — 109, Lesna industrija Litija — 79, Gradmetal — 42, Kmetijska zadruga Litija — 26, Kovina Šmartno — 20. Ostalih 40,57% pa predstavljajo zaposleni v drugih OZD, ter kmetije, gospodinje, študenti in drugi.

Novorojenček. Komaj zadihal je v svet. A kaže, da njegovo življenje ugaša spet. Materino srce se zvija od neznošnih bolečin. »Rešite mi ga, to mi je edini sin!« Tudi njemu je bila potrebna transfuzija krvi.

KRVODAJALCI, KOLIKO ŽIVLJENJ REŠUJETE VI.

Pisma bralcev

Ob krvodajalski akciji

Ko sem stopila prvi dan krvodajalske akcije v spodnje prostore zdravstvenega doma, sem bila presenečena ob velikem številu ljudi, ki so se drenjali tam. Tudi sama sem prišla, da bi dala kri, prvič. Vedela sem, da je v našem mestu krvodajalska akcija zmeraj zelo uspešna in obisk možičen. Kljub temu se mi je zdelo, da vrste ne bo nikoli konec.

Najprej so me vpisali v kartoteko, nato sem šla na pregled krvi in k zdravniku na merjenje pritiska. Potem pa sem se postavila na rep gruče ljudi, ki so stali v majhni čakalnici oddelka za zdravljenje šolskih otrok. Zelo je bilo vroče, potne kaplje so mi kar drsele z obraza. Tudi zrak je bil slab, saj je bil prostor poln že od jutra. Ljudje so postajali čedalje bolj nestrpni. Vsakdo je želel čimprej domov. Nekoga je čakala še popoldanska izmena, drugega majhen otrok. Čedalje več ljudi se je preverilo, da so bili prej na vrsti, čeprav je vsakdo imel na kartoteki zapisano zaporedno številko. Poleg tega so večkrat poklicali dajalce štirih decilitrov krvi, ki so bili tako zelo hitro na vrsti. Ljudje so čedalje bolj negotovili. Aktivistka RK, ki je ob vhodu pazila, da si je vsak krvodajalec nataknil zaščitne copate, ni bila dovolj glasna, da bi ljudi uredila v vrsto. Vsakemu bi morala pogledati v karton za zaporedno številko in spuščati krvodajalce le po vrstnem redu. Tako bi si prihranili razburjenje.

Nazadnje sem bila le na vrsti in ko sem dala kri, sem bila vesela, da je mučno čakanje za mano. Kri so jemali v treh manjših prostorih šolske ambulante, ki so seveda odločno premajhni za tako množico ljudi. Zato je bilo tudi osebe zelo utrujene in verjetno naveličano stalnega trušča in prepiranja pred vrati. Slišala sem, da bi kot nekdanj za krvodajalsko akcijo raje uporabili prostore stare osnovne šole, ker so večji, in je bilo delo v njih lažje. Ne razumem pa tega, da v novem, velikem zdravstvenem domu ni mogoče najti več prostora za krvodajalsko akcijo. Ljudem se ne bi bilo treba drenjati v slabem zraku in vročini, takoj bi bili boljše volje. Če so že pokazali dobro voljo, da darujejo kri za sočloveka, bi jim morali omogočiti, da jo dajo vsaj v normalnih okoliščinah. Vse bi se dalo urediti z dobro organizacijo. Za krvodajalce, ki dajejo štiri decilitre krvi, bi lahko imeli posebno sobo in vhod, da ljudje iz ozadja ne bi rinitili naprej. Aktivistka RK pa bi morala skrbeti za pravi vrstni red po zaporednih številkah. Le tako bi se izognili nepotrebni gneči in razburjenju. Z malo dobre volje je mogoče vse narediti!

Jeseni bo spet krvodajalska akcija. Se bodo razmere do takrat uredile?
Romana Spende

PESTRA IN ZANIMIVA PONUDBA

Poslovalnica Kompas Hertz v Litiji na Jerebovi 16 se je že uveljavila. Občani in OZD uporabljajo raznovrstne usluge

Bliža se čas dopustov, marsikdo pa se še vedno ni odločil za kraj, čas in način preživljanja dopusta. Še posebno pomembna pa je izbira dopusta sedaj, ko vsak dinar dvakrat obrnemo, preden ga zapravimo. Nedvomno bodo tudi letos zanimivi predvsem tisti dopusti, ki bodo predvsem poceni.

Prav zaradi tega bo pametno prej povprašati za cene in druge pogoje dopusta. V litijski poslovalnici Kompas Hertzja imajo seveda široko ponudbo za izbiro dopustov v celi Jugoslaviji, pa tudi zunaj, če bi komu ugajalo.

Tudi izposojanje avtomobilov pri litijski poslovalnici je ugodno. Za dopust je možno najeti avto, s tem da je treba plačati izposojno

BONI

Občane občine Litija obveščamo, da je na podlagi sklepa Izvršnega sveta SR Slovenije z dne 31. 3. 1983 prišlo do nekaterih sprememb pri količinah bonov za pogonsko gorivo za obdobje APRIL-JUNI. Ker je bila v naši občini takrat delitev že pri kraju, sporočamo, da lahko lastniki traktorjev dobijo še 50 l goriva za mesec junij, torej skupno 100 litrov. Boni se lahko dobijo vsako sredo od 8.—12. ure in od 13.—17. ure (soba 59) na Oddelku za notranje zadeve SO Litija. Poleg tega obveščamo, da lahko lastniki motornih žag prejmejo 5 l bonov mesečno ne glede na to, ali so kmetje ali ne. Enako tudi lastniki vrtnih kos kosilnic 5 l mesečno.

Lastniki motornih žag in vrtnih kosilnic lahko prejmejo bone na Komiteju za planiranje in družbeno ekonomski razvoj v istem času kot je navedeno za traktorje, pri referentu za kmetijstvo — soba 8.

ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE

SKOZI LITJO DNEVNO DO 200 VLAKOV

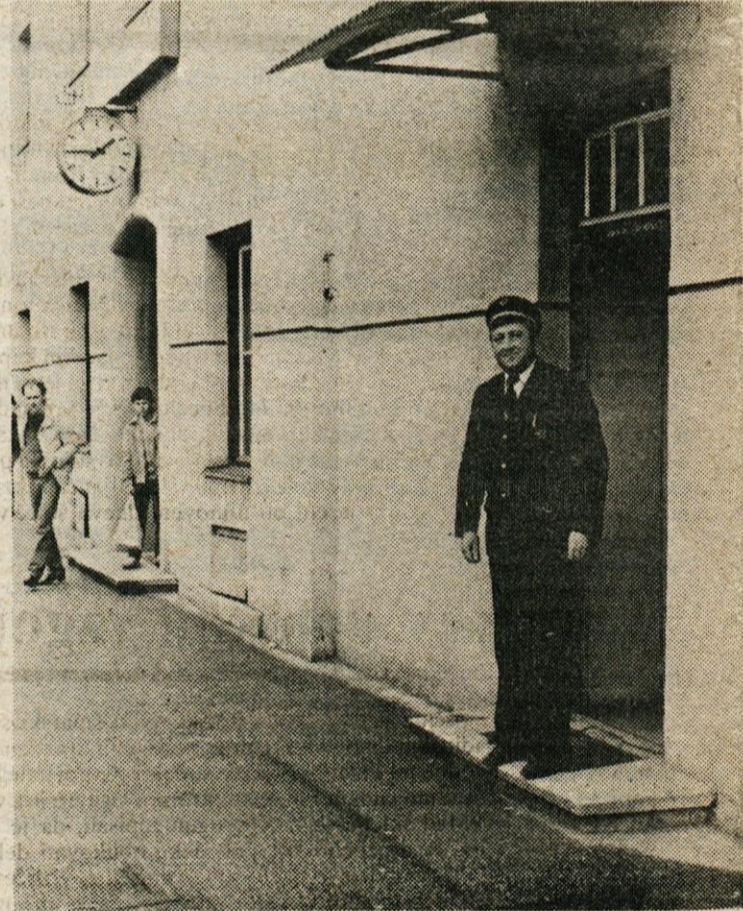
Vlak je marsikomu od nas v času bencinske krize postal edino in najcenejše prevozno sredstvo. O težavah pri delu, razvojnih načrtih litijske železniške postaje in o drugih problemih smo se pogovarjali z Dragom Simončičem, ki je že skoraj deset let šef železniške postaje v Litiji.

»Načrti za posodobitev litijske železniške postaje so izdelani v več fazah. V prvi in drugi fazi je predvidena izgradnja peronske strehe in novega tira, ki bo namenjen samo vlakom, ki vozijo iz Litije do Ljubljane. Realno je moč pričakovati, da bodo ta dela končana v dveh letih, začeli pa naj bi z njimi še letos,« pripoveduje tovariš Simončič.

Zvedeli smo tudi, da je bila litijska postaja v letu 1981 po številu prodanih vozniških kart na četrtem mestu v Sloveniji. Prodali so namreč kar 679 298 voznic in le v Ljubljani, Celju in Mariboru je bila ta številka večja! Ti podatki seveda opozarjajo na veliko obremenjenost litijske postaje, ki s seboj prinaša tudi nekatere težave.

»Glavni problem je hoja po progi. Skupaj s KS Litija—levi breg in Komunalno skupnostjo pripravljamo izgradnjo poti od železniške postaje do zapornic, ki bi to težavo vsaj delno odpravila. Veliko skrbi nam povzroča neodgovoren odnos potnikov do stranišča na postaji. Gradmetal ga mora vsaka dva meseca temeljito očistiti. V lanskem letu so iz njega ukradli dve infra peči, pet vodovodnih pip, da o razbitih oknih sploh ne govorim. Škodo nam povzročajo tudi otroci, ki uničujejo zelenice in rastje. Pritožbo zaradi našega dela ni, in moram reči, da je osebje postaje disciplinirano. Največ razburjanja povzročajo zamude potniških vlakov. Ob tem naj povem, da je vlakovski odpravnik dolžan objaviti zamudo, če ta znaša vsaj 15 minut.»

Za konec smo si ogledali še delovanje avtomatskega progovnega bloka (APB). Do sedaj se je pokazal praktično kot brezhiben, in upamo, da bo tako tudi v bodoče, saj skozi Litijo dnevno pelje do 200 vlakov, s katerih v Litiji izstopi ali vanje vstopi do 4700 potnikov, ki jih mora železnica predvsem varno pripeljati na željeno mesto.

Drago Simončič, šef železniške postaje: „Trudimo se, da imamo urejeno železniško postajo, saj gre skozi njo vsak dan več tisoč potnikov. Pozivam občane, da čuvajo zelenice okrog postajnih poslopj in da ne odmetavajo odpadkov kjerkoli, ampak v koše, saj jih je dovolj. Upam, da bomo kmalu dobili tudi peron.“ (Foto: T.B.)

PRIKOLICA ZA DOPUST

samo za dva dni, in to za prihod na dopust in za odhod, med dopustom pa se avto preprosto odda. Seveda velja ta ponudba za kate-rikoli kraj v Jugoslaviji.

Prevozi z minibusom bodo prav gotovo zanimivi za marsikatero organizacijo in skupnost, saj ima Kompas Hertz na razpolago mini avto za prevoze do 20 oseb. Še posebno ugodna je cena takšnega izposojanja čez soboto in nedeljo oz. od petka popoldne do ponedeljka popoldne.

Marsikoga bo pritegnila ponudba Hertzja za počitniške prikolice za dopust. Izposoditi si je možno več vrst prikolic za neomejen čas in kraj. Podrobnejše informacije lahko dobite pri Kompas Hertzju v Litiji.

KRAJEVNA SKUPNOST KRESNICE

Iz skupščine krajevnih skupnosti

Delegati skupščine krajevnih skupnosti Kresnice so na seji dne 4. 4. 1983 sprejeli zaključni račun za leto 1982 in finančni načrt za leto 1983.

V razpravi o podanih poročilih je bilo ugotovljeno, da je bila realizacija pri večini prihodkov zadovoljiva, večji izpad dohodka je bil ugotovljen le pri vodovodu. Točneje, stroški vzdrževanja vodovoda so občutno višji, kot so bili prihodki od pobrane vodarine.

Ker je v letu 1983 pričakovati še večje stroške vzdrževanja zaradi dokaj iztrošene vodovodne mreže, so delegati soglasno sprejeli predlog povečanja cene m³ porabljene vode za 3 dinarje.

S tako zbranimi sredstvi bo zagotovljeno nemoteno vzdrževanje vodovoda in plačilo obrokov kredita, ki ga je krajevna skupnost najela ob gradnji 2. dela vodovoda.

Beseda je tekla tudi o nadaljevanju gradnje športnega doma, modernizaciji ceste od Koščaka do nogometnega igrišča, gradnji TV pretvornika, dejavnosti Galskega društva in NK Apnarja ter sodelovanju krajevnih skupnosti z združenim delom na območju krajevnih skupnosti. Ugotovitev delegatov ob razpravah o sodelovanju z združenim delom je bila, da sodelovanje s TOZD

Industrijo apna Kresnice in Gozdnim gospodarstvom poteka na zadovoljivi ravni in ob danih možnostih, to pa ne velja za Kmetijsko zadrugo Litija, s katero si krajevna skupnost želi tesnejšega in plodnejšega sodelovanja.

Tilka Blaha v Kresnicah

Na pobudo Zvezne konference SZDL Jugoslavije je 29. marca letos obiskala krajevno skupnost Kresnice posebna delovna skupina republiške konference SZDL. Delovno skupino je vodila podpredsednica republiške konference Tilka Blaha.

Predstavniki republiške konference so se udeležili seje predsedstva Krajevnih konference SZDL Kresnice. Na seji so ugotavljali kako Socialistična zveza neposredno v praksi uresničuje svojo ustavno vlogo v krajevni skupnosti. Po seji so se zadržali v prijateljskem razgovoru s predstavniki krajevnih skupnosti.

»Vesela šola« na Dolah

V petek, 25. 3. 1983, je bilo tekmovanje učencev Vesele šole na OŠ Dole. K tekmovanju se je prijavilo 62 učencev. Med šolskim letom so se enkrat tedensko skrbno pripravljali na tekmovanje, ki je bilo letos še posebej slovesno ob 15-letnici Vesele šole in 35-letnici Pionirskega lista.

Letos sta jih obiskala lektorica in novinarka pionirskega lista Meta Tavčar in fotoreporter Mare Rudolf. To šola sta izbrala zato, ker je majhna, vendar zanimiva in delovna. Želela sta, da v letošnjem letu obiščeta čim več različnih področij Slovenije.

J. V.

ROČNO IN STROJNO PLETENJE, KVAČKANJE, VEZENJE

Zdenka, KLARIČ Zgornji Hotič 8, Litija

Obveščam cenjene stranke, da od 1. aprila dalje pletem, kvačkam in vezem po naročilu od modnih dodatkov do svečanih oblek. Informacije po telefonu 877-033 vsak delavnik razen srede. Se priporočam.

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Pogrebni odbor

Primskovo je bila doslej ena izmed tistih KS, ki niso imele pogrebne odbora. Na zadnji seji predsedstva KO SZDL Primskovo so poročali, da je pogrebni odbor ustanovljen ter razdeljene zadolžitve članov odbora, z delom pa bodo pričeli takoj, ko bodo o ustanovitvi obveščeni vsi krajanje.

Naj ob tem dodamo še vzgleden sklep mladih, da bodo tudi v prihodnje kupovali šopke ob smrti ožjih sorodnikov njihovih članov. B.R.

Lastnik velike kmetije, približno 24 ha, od tega 14 ha gozda, star 72 let, žena pa 60 let, brez otrok, ponuja v lastništvo polovico kmetije tako, drugo polovico pa po njegovi smrti. Pogoji: prevzemnik mora živeti na kmetiji od prevzema dalje in jo obdelovati. Janez Kirm, Gradišče 9, Smartno pri Litiji.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža Franca Hvale se iskreno zahvaljujemo za pomoč, darovano cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti sosedam, kolektivni železniške postaje Kresnice, Gostinskemu podjetju Litija, SCT iz Ljubljane, Kajuhova ul, učenkam 3. razreda Upravno administrativne šole in Emona Centromerkuju.

Vsem še enkrat iskrena hvala
Žalujoča
žena Angela,
hčerki Erika
in Zdenka
in sin Franci

KS LITJA — LEVI BREG

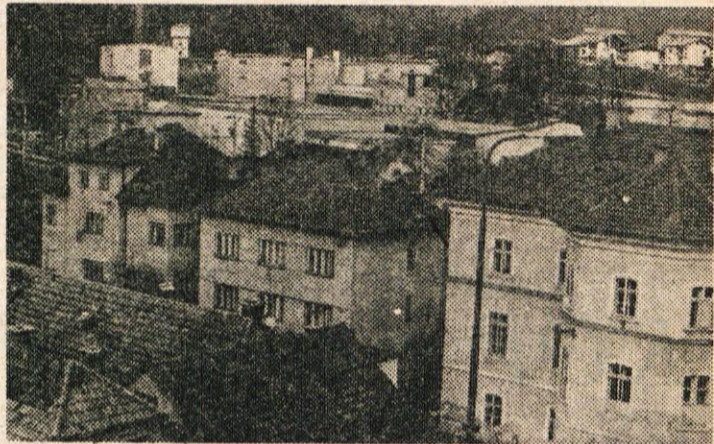
Svet KS Litija—levi breg se je v mesecu marcu ukvarjal s problematiko komunalnih vprašanj, predvsem kar zadeva poplavljanja Stavb, pokopališča v Litiji oz. Šmartnem, pomanjkljivosti prometne signalizacije na območju KS — l.b. ter ureditve otroških igrišč oz. parkov, ki so potrebni stalnega vzdrževanja.

Svet KS je imenoval člane potrošniškega sveta l.b.: Kofol L., Šistek M., Borštnar J., Baš J., Dobravec J.

Svetu KS je bil posredovan predlog, da KS — l.b. dobi ime po znamenem revolucionarju.

Rešitve glede omenjene problematike še niso izdelane, o delu KS pa bomo poročali tudi v naslednjih številkah Glasila občanov.

J.K.

Krajevna skupnost Litija — levi breg je druga največja krajevna skupnost v naši občini. Problemov zato ne manjka. Samoupravni organi KS in družbenopolitične organizacije imajo zato veliko dela, ki ga skušajo opraviti s čim večjim sodelovanjem oziroma odločanjem občanov. (Foto: T. B.)

Nove oskrbne cene v domu Tisje

— osnovna cena oskrbnega dne	280 din
— dodatek za tujo nego in pomoč:	
I.	84 din
II.	134 din
— dietna prehrana	31 din
— sladkorna	24 din
— ostale	192 din
— rezervacije	

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Praznovanje dneva šole

Šmarska osnovna šola, ki nosi ime po narodnem heroju Francu Rozmanu - Stanetu, si je izbrala za svoj praznik 27. marec, to je Stanetov rojstni datum. Prvič ga je praznovala leta 1981, ko je navezala stike z vsemi osnovnimi šolami v Sloveniji s tem imenom. Predstavniki teh šol se srečujejo vsako leto v drugem kraju.

Ob letošnjem prazniku so v Šmartnem začeli učenci zbirati odpadni papir. Sredstva bodo po dogovoru z vrstniki iz Dragatuša, Ljubljane in Maribora namenili gojencem doma invalidne mladine v Kamniku. Žal pa so morali pohod po poti, ki jo je leta 1943 prehodil po naši občini komandant Stane, ko je šel s Štajerske na Dolenjsko, zaradi slabega vremena preložiti na mesec maj.

Na svečani prireditvi, ki je bila 28. marca popoldne v šolski avli, je o heroju Stanetu spregovoril njegov osebni spremljevalec Anton Bric-Sil iz Litije, kulturni program pa so izvedli učenci Splošne srednje vojaške šole Franc Rozman-Stane iz Ljubljane pod vodstvom kapetana Marjana Andrašca in domači mladinski pevski zbor, ki ga je za nastop pripravil zborovodja Janko Slimšek. Med poslušalci je prevladovala mladina. Po proslavi je zabavni ansambel igral nekaj časa še za ples. Sodelovanje šmarske osemletke z ljubljansko vojaško šolo, ki poteka že dve leti, se je ob tem obisku znova okrepilo. Ljubljanci so povabili šmarske pevce, naj jim jeseni ob njihovem dnevu šole, vrnejo obisk.

Krepitev delovne vzgoje

— Aprilska skupščina šolske skupnosti, ki so jo šmarski šolarji izvedli na dan mladinskih delovnih brigad, so posvetili družbeno-koristnemu in proizvodnemu delu. Na njej so sodelovali tudi delegati iz Velike Kostrevice, Štangarskih Poljan in Primskovega, to je z večjih podružničnih šol. Med sklepe so med drugim zapisali, da je treba okrepiti proizvodno in družbeno-koristno delo, oblikovati delovno brigado, ki bo skrbela za obdelavo šolske njive, skrbeti za vzdrževanje raznih spomenikov, organizirati pomoč starejšim občanom, uvajati razne kmetijske dejavnosti in zboljšati sodelovanje s krajevno skupnostjo, mladino, SZDL in delovnimi organizacijami. Vse akcije pa naj bi potekale izven rednega pouka.

B.Ž.

KRAJEVNA SKUPNOST DOLE

»Poletna noč« letos na prostem

KUD Venčeslav Tafar Dole pri Litiji je znova vzpodbudilo člane za delo.

Ker ni ustreznega prostora, saj ni niti zasilne dvorane, kjer bi lahko nastopali, so člani izrazili željo, da bi letošnje poletje nastopili na prostem.

Preteklo je več kot tri leta, odkar so prostori kulturnega doma uporabljeni za proizvodnjo. Šolska učilnica je sedaj domačin vseh prireditelj, vendar je majhna in ne ustreza. Zato je želja vseh krajanov, da se dom izprazni in da delavke DOLKE dobe nove proizvodne prostore. Dom pa bodo krajanje z adaptacijo usposobili.

Kljub prostorski stiski kulturno življenje ni zamrlo. Omejilo se je na manjše prireditve. Ker pa je želja članov, pokazati se pred širšim občinstvom, bodo letos organizirali »poletno noč na prostem«.

J. V.

OBVESTILO

Obveščamo vse lastnike psov na območju občine Litija, da bo obvezno cepljenje psov proti steklini za leto 1983 po naslednjem razporedu:

18. 4. 1983	Litija — Kovač ob 14. uri	Primskovo Kopačija 18. uri
	Zg. Log — Kovač — Damjan ob 15,30 uri	Ješče — Adamlje 19. uri
	Sp. Hotič — Drnovšek ob 16. uri	
	Vače — bivše sejmišče ob 17,30 uri	
	Verne — Babnik ob 18,30 uri	
	Ribče — Lovše ob 19. uri	
19. 4. 1983	Jevnica — zadružni dom 14. uri	23. 4. 1983
	Jevnica — Godec—Šteful ob 15. uri	Vel. Preskar — Nograšek ob 8. uri
	Golišče — Šuštar—Abtar ob 15,30 uri	Polšnik — Majcen 9. uri
	Kresnice Poljane — Kos 16,30 uri	Prevega — Košir 9,30 uri
	Kresnice — trgovina 17,30 uri	Konjščica — gostilna 10,30 uri
		Renko — pri Renko 11,30 uri
20. 4. 1983	Litija —Grbin 14. uri	Tepe — Poznajelšek 12,30 uri
	Zavrtnik — gostilna 15,30 uri	
	Štangarske poljane — trgovina 16. uri	25. 4. 1983
	Velika Štanga — gostilna 17. uri	Sp. Log — gostilna 14. uri
	Reka gozd — štucarjevina 18,30 uri	Sava — Berdajs 15,20 uri
		Ponoviče — grad 17. uri
21. 4. 1983	Ceroviča — Zavrl 14. uri	Litija — Grbin 18,30 uri
	Zg. Jablanica —Bajc 15,30 uri	
	Velika Kostreznica — trgovina 17. uri	26. 4. 1983
	Litija — Grbin 19. uri	Javorski pil — koča 14. uri
		Moravče — trgovina 14,30 uri
22. 4. 1983	Šmartno — Gaber 14. uri	Gabrovka — trgovina 16. uri
	Vintarjevec — Hauptman 15,20 uri	Tihaboj — Jerič 16,30 uri
	Vrata — Gorišek 16,30 uri	Brezovo — Rismondo 17. uri
	Sobrače — Fajdiga 17. uri	
		22. 4. 1983 ZAMUDNIKI
		Gabrovka — trgovina 8. uri
		Dole — gostilna 9. uri
		Polšnik — gostilna Majcen 9,30 uri
		Vače — trgovina 11. uri
		Kresnice — trgovina 11,30 uri
		Litija — Grbin 12,30 uri

Cepljenje proti steklini je obvezno za vse pse — starejše od 4 mesecev. Pristojbina za registracijo in cepljenje psa znaša 300 din. Po končanem rednem cepljenju pa mora skozi vse leto lastnik poskrbeti za cepljenje psa takoj, ko izpolni 4 mesece starosti.

To se zahteva po Odredbi o preventivnih cepljenjih... (Ur. I. SRS. št. 1/83). Vsi lastniki psov, ki ne bodo privedli psov na cepljenje, bodo predlagani v kaznovanje sodniku za prekrške, necepljeni psi pa bodo odstranjeni — pobiti.

Čestitamo ob dne

Predilnica Litija

*Industrija usnja Vrhnika
TOZD Usnjarna Šmartno*

KOP Komunala Litija

*Gostinsko podjetje
Litija*

*Tekstil
TOZD Pletilja Litija*

*Tekstil
TOZD Maloprodaja Slivna Litija*

*Mesarija
in prekajevalnica Litija*

*Kovina
Kovinsko predelovalno podjetje
Šmartno pri Litiji*

*Beograjska banka
Temeljna banka Ljubljana
PE Litija*

*Integral TP Viator Ljubljana
TOZD Ceprom PE Litija*

*Istra benz Koper
PE Litija*

*Samoupravne interesne skupnosti
družbenih dejavnosti Litija*

*Vzgojnovarstvena organizacija
Litija*

*Osnovna šola
Dušan Kveder — Tomaž
Litija*

*Zavod za izobraževanje
in kulturo Litija*

*Dom Tisje
Šmartno pri Litiji*

*Društvo u
Li*

vu OF in 1. maju

Lesna industrija Litija

TOZD Mizarska proizvodnja, TOZD Plastika,
TOZD Furnirska proizvodnja, TOZD Žagarska proizvodnja,
Delovna skupnost skupnih služb

SGD Beton Zagorje ob Savi
TOZD Gradmetal Litija

HP Kmetijska zadruga
Gabrovka — Dole

SCT Ljubljana
TOZD Industrija apna Kresnice

Mercator Rožnik
TOZD Golovec Litija

Mizarstvo Litija

Gozdno gospodarstvo Ljubljana
TOZD Gozdni obrat Litija

Ljubljanska banka
Gospodarska banka Ljubljana
Ekspozitura Litija

Združenje
obrnikov Litija

Državna založba Slovenije
Poslovalnica Litija

Samoupravna stanovanjska
skupnost Litija

Samoupravna komunalna
skupnost Litija

Osnovna šola
Franc Rozman — Stane
Šmartno pri Litiji

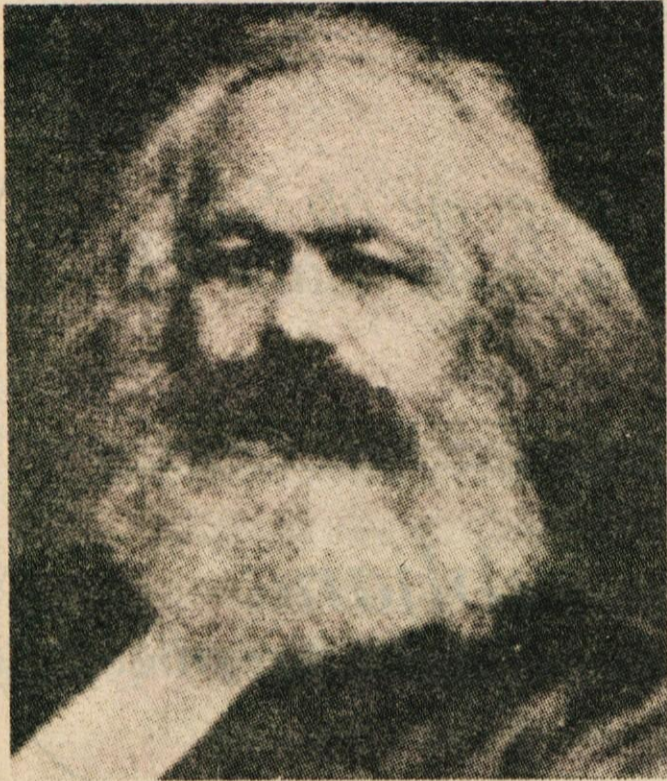
Osnovna šola
Lojze Hostnik — Jovo
Gabrovka

KIT Kmetijska
zadruga Litija

SIS za varstvo pred požarom
in občinska gasilska zveza
Litija

Sto let od Marxove smrti

Marxova dela z nezmanjšano močjo in prodornostjo živijo še danes. Teh nekaj besed naj bo naš skromni prispevek k praznovanju 100. obletnice njegove smrti.

Karl Heinrich Marx — veliki revolucionar in ideolog proletarskega gibanja, utemeljitelj znanstvenega socializma — komunizma se je rodil 5. maja 1818 v Trieru v Renskem okraju, najbolj razvitem delu Nemčije. Izhajal je iz židovske družine, ki je leta 1824 sprejela protestantizem. V rani mladosti se je razvijal pod vplivom svojega očeta, svobodomiselnega intelektualca, ki se je navduševal nad idejami francoskega prosvetljenstva 18. stoletja. Takšna družinska dediščina je pripomogla, da se je mladi Marx od vsega začetka izoblikoval kot kritičen, revolucionaren duh. Prav to je bilo tisto, kar ga je oblikovalo za tako izjemno osebo.

Po gimnaziji, ki jo je končal leta 1835 se je vpisal na univerzo in študiral pravo, predvsem pa zgodovino in filozofijo, najprej v Bonn, nato pa v Berlinu. Doktoriral je leta 1841 na univerzi v Jeni. Ko je končal študij, je hotel biti profesor, vendar mu to pod tedanjim reakcionarnim režimom v Nemčiji ni uspelo. Zato se je posvetil publicistiki in kmalu stopil v središče političnih in družbenih spopadov svoje dobe.

Že oktobra 1842 je postal glavni urednik Renskega lista. Izkušeno političnega boja, ki si ga je pridobil pri Renskem časniku, ga je usmerilo k delovnim množicam, predvsem k proletariatu. Jeseni leta 1843 je odšel v Francijo, kjer se je začelo novo obdobje v njegovem življenju. Leta 1844 so nastali Marxovi Ekonomski in filozofski rokopisi, znani kot njegovo zgodnje delo.

Oktobra istega leta, preden je odšel v Francijo se je v Kreuznachu oženil s svojo tovarišico iz otroških let Jenny Vestphalen, ki mu je ostala zvesta tovarišica, sodelavka in sobojevnica v vsem njegovem življenju in delu.

Dvoletno bivanje v Franciji, kamor je odšel trdno odločen, da bo na kraju samem proučeval zgodovino francoske revolucije in nauke francoskih socialistov kot tudi ekonomske odnose, je imelo v Marxovem idejnem formiranju odločilni pomen za njegov dokončni prehod na pozicije delavskega razreda.

Septembra 1844 se je v Parizu srečal z Engelsom. Njuno prvo skupno delo je bilo Sveta družina. Na zahtevo pruske vlade je bil leta 1845 izgnan iz Pariza; odšel je v Bruselj, kjer je kot znanstvenik nadaljeval teoretsko delo. V akcijo za ustanovitev Komunistične organizacije se je skupaj z Engelsom na razpravah in diskusijah vsestransko boril proti raznim drobno buržoaznim smerem socializma. Tedaj je napisal tudi svoje znano delo Beda filozofije, v katerem znanstveno pojasnjuje revolucionarno vlogo proletariata. Sodeloval je na II. kongresu ZK, kjer je branil novi nauk. Tako je dobil nalogo, naj izdela program zveze. Skupaj z Engelsom je napisal »Manifest komunistične partije«, ki je izšel februarja 1848 in ki je vrgel v svet močno in veliko geslo: proletarci vseh dežel, združite se!

Po zmagi reakcije nad revolucijo 1848 je bil izgnan iz Nemčije, Francije in Belgije v London. Veliko pribežališče revolucionarnih izgnancev iz vseh evropskih dežel, kjer je preživel ostala tri desetletja svojega življenja.

Leta, ki jih je preživel v Londonu, so bila najtežja v njegovem življenju, v tem obdobju je trošil vse svoje sile za preživljanje družine s katero je živel v takšni revščini, da si je moral, ko mu je leta 1852 umrl edinec sin Guido, izposoditi dva angleška funta, da je lahko plačal pogreb. Zanim je poskušal z novinarskim delom zaslužiti za preživljanje zmeraj bolj številne družine. Pred lakoto ga je reševal v njegov življenjski prijatelj in sodelavec Friderich Engels, ki se je posvetil osvojitvi in garaški trgovini v glavnem zato, da bi pomagal Karlu Marxu dokončati njegovo veliko znanstveno delo »Kapital«.

Neprestani boji in revščina, ki so bili neločljivi del tega neomajnega političnega emigranta, so po letu 1873 nazadnje izčrpali tudi tako velikansko duhovno produktivnost, kot jo je posebej imel Karl Marx, čeprav je še celo naslednje desetletje kopicil izvirke in notice za dokončanje svojega velikega dela.

Leta 1881 mu je umrla ljubljena žena, dve leti pozneje najstarejša hči, dva meseca zatem, 14. marca 1883 pa je v svojem 65. letu za svojo pisalni mizo umrl tudi on. Na dan njegove smrti je Engels v pismu staremu Marxovemu prijatelju Sargeju med drugim zapisal: »Človeštvo je postalo za celo glavo nižje in to za eno od najpomembnejših, kar jih je do danes imelo...«

S svojim naukom je Marx pojasnil pogoje in neizogibnost osvoboditve proletariata in pokazal pravo pot ter način te osvoboditve. Kajti pokazal je kakor je poudaril Engels, da je zgodovinsko vodstvo prešlo na proletariata, na razred, ki se po vsem svojem družbenem položaju lahko osvobodi tako, da ukine vsako razredno vladavino, vsako suženjstvo in vsako izkoriščanje sploh in da družbene produktivne sile, ko so tako narasle, da buržoazija ne more več upravljati z njimi, čakajo samo na to, da nad njimi zavladata družbeni proletariata, da bodo ustvarile stanje v katerem bo vsak član družbe lahko sodeloval ne le v proizvodnji, temveč v delitvi in upravljanju družbenega bogastva, in ki bo s plansko organizacijo cele proizvodnje tako povečal družbene produktivne sile ter njihov odnos, da bo vsakomur vse bolj zagotovljena zadovoljitev vseh razumnih potreb.

Še vedno vandalizem, tokrat še hujski?

Niso se še polegle govornice v našem mestu o nezaslišanem mučenju živali, konkretno mačk, katerih mučitelji naj bi bili mladoletni otroci — pa je vse ostalo le pri govoricah, čeprav so občani iskali pomoč pri uslužbencih državne varnosti in učiteljih, starih teh otrok, vendar nihče ni stvari prišel do dna.

Dejstvo je, da so mačke množično izginjale, da so se strahotno pohabljeni potikale po mestu in okolici in so končale svoje muke v najbolj skritih kotičkih.

Res so to »samo mačke«, ki jih marsikdo ne mara, marsikomu pa so ljube, v razvedrilo in tolažbo in seveda, moramo se vprašati, kakšni ljudje smo? Tudi v odnosu do živali kažemo našo srčno kulturo, naše čustvovanje in odnos do življenja. Očitno je, da se mučenje nadaljuje, samo da so mučitelji tokrat že odrasli ljudje. Tarče za svoje zračne puške so jim nemočne živali. Zalostno je gledati, kako se muči piščica prestreljena perutko, razmesarjeno nogo — pa ne more ne živeti, ne poginuti. In zopet mačke, ki se temu junaku prijazno približajo, pa nameri v njih svoj svinec. Naj ga pohvalim za dober zadetek v oči, gobček? Do sedaj sem to opazila še prvi čas in zdravila s pomočjo prijaznega živinozdravnika, a kako naj pomagam drugim živalim?

Se bo temu človeku oglasila vest ali pa mu bo še vedno užitek streljanje v živo tarčo?

OLGA PRIMOŽIČ

Zanimive raziskovalne naloge

V okviru Občinske raziskovalne skupnosti poteka več nalog:

— Dolgoročna oskrba potrošnikov v občini Litija z energijo (izvajalec je IB Elektrprojekt, Podjetje za projektiranje in inženiring Ljubljana)

— Monografija NOB (delo pripravljata Okrožni odbor aktivistov OF pri Občinski konferenci SZDL Litija)

— »Sava 82« (raziskavo o reki Savi pripravlja OŠ Dušan Kveder Tomaž Litija s sodelovanjem OŠ Franc Rozman — Stane Šmartno)

V naslednji številki našega glasila bomo obširneje poročali o raziskovalni nalogi »Sava 82«.

Predlog znižanja članarine ZK Slovenije

Predsedstvo Centralnega komiteja je razpravljalo o predlogu znižanja letvice članarine. Sprejelo je sklep, naj občinski komiteji razpravljajo o novi lestvici, ki znižuje sredstva članarine za 39 odstotkov. Predlog znižuje članarino vsem članom. Nespremenjeni ostaneta samo višini najnižje članarine, to je 1 din in najvišje 3%, ki ju določajo skupne osnove in merila predsedstva CK ZK Jugoslavije, s tem da so pomaknjene dohodkovne skupine navzgor.

GEOMORFOLOŠKA KARTA IN RAZVOJ RELIEFA V LITIJSKI KOTLINI

V XXI. knjigi Geografskega zbornika za l. 1981, ki je prišla na knjigarniške police koncem leta 1982, je objavljena med drugimi raziskavami tudi študija o razvoju reliefa v Litijski kotlini.

Študija je vključena v raziskovalni program Geografskega inštituta pri SAZU, nastala pa je v zvezi s poskusnim geomorfološkim kartiranjem Litijske kotline v merilu 1:100.000. Delo je vključeno tudi v zvezni raziskovalni program »Geomorfološka karta SFRJ v m. 1:100.000, ki ga organizira posebna komisija Zveze geografskih društev SFRJ, povezana z ustrežno komisijo Mednarodne geografske unije (MGU).

Avtorja študije Ivan Gams in Karel Natek v njej podrobneje prikazujeta značilnosti in razvoj reliefa v območju, ki je predstavljeno na karti. Karta zajema jedro litijske občine od Kresniških poljan na zahodu, do žel. postaje Zagorje na vzhodu ter do Obolnega na jugu in do Slivne na severu.

Za nas je zanimivo, da je to prva tovrstna tiskana geomorfološka karta v Jugoslaviji, ki je izdelana po koncepciji Mednarodne komisije za geomorfološko snemanje in kartiranje pri MGU. Izdelana je bila kot poskusna karta za izpolnjevanje in vklajevanje enotne koncepcije in legende za takšne karte celotne Jugoslavije.

V drugem delu študije pa sta avtorja predstavila pokazatelj (dejavnike) močnih in raznovrstnih tektonskih premikov v litijski okolici, ki so dvignili nekdanji ravnin (pliocenski nepelajn) v zelo različne višine, tako da je nastala tu prava medgorska kotlina z višjim sklenjenim obo-dom, vendar z malo ravnega sveta. Zaradi neotektonskih premikov (premiki iz novejšje zemeljske zgodovine) se je

izoblikovala značilna sovo-denj desnih savskih pritokov pri Šmartnem in savski okljuk pri Litiji — po drugi strani pa je grezanje reliefa povzročilo tudi prestavitev reke Save iz moravsko — trboveljsko — laške sinklinale na jug, v današnji tok. To je popolnoma

nov pogled navedenih avtorjev in s tem tudi slovenske geografije na genezo (razvoj) savske doline vzhodno od Ljubljanske kotline.

Priporočamo, da študijo preberejo vsaj profesorji geografije s šol litijske občine. V.D.

OSNUTEK ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

Javna razprava zaključena

BISTVENE NOVOSTI, KI JIH PRINAŠA NOVI ZAKON, SO V:

- izpeljavi pravic iz minulega dela ob upoštevanju osebnih dohodkov
- razširitvi kroga zavarovancev, zlasti z uvedbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov v enoten sistem,
- spremembi odnosov na področju invalidskega zavarovanja,
- možnosti uvedbe predčasne upokojitve,
- večji stimulaciji za delovno dobo,
- nekaterih spremembah pri uživanju in izgubi pravic

Predčasno v pokoj

Predčasno pokojnina je predvidena, če je zavarovanec star najmanj 55 let in ima najmanj 35 let pokojninske dobe; zavarovanka pa mora biti stara najmanj 50 let in imeti najmanj 30 let pokojninske dobe. Zvezni zakon prepušča republikam in pokrajinam, ali bodo uvedle takšno možnost.

Izenačitev starosti za pridobitev pravice do družinske pokojnine

Predvidena je enaka starost, pri kateri lahko zakonca uveljavljata previco za družinsko pokojnino, to je 50 let.

Invalidsko zavarovanje

Organizacije združenega dela bodo morale v svojih samoupravnih aktih določiti način uveljavljanja in uresničevanja svojih obveznosti do delovnih invalidov, kar pa bo za nekatere DO brez širše solidarnosti v okviru SPIZ težko izvedljivo.

Zajamčena pokojnina

Znašala naj bi 7900,75 din za 40 oziroma 35 let delovne dobe.

Obvezno zavarovanje kmetov

Zakon predvideva obvezno zavarovanje kmetov, ki jim je to edini poklic. Kmečki zavarovanci pa se bodo lahko sami odločili, od kakšne zavarovalne osnove bodo plačevali prispevek, od tega bo namreč odvisen obseg njihovih pravic.

Nagrade in priznanja raziskovalcem

Na 3. seji skupščine Občinske raziskovalne skupnosti so podelili nagrade in priznanja delavcem, ki so vsak po svoje pripomogli k izboljšanju delovnega procesa, k prihranku časa in denarja.

Zatehnične izboljšave so prejeli denarne nagrade in priznanja naslednji inovatorji:

- Zdravko Boltin, Milan Mlakar in Anton Vrvišar — vsi iz Lesne industrije Litija za tehnično izboljšavo izdelave masivnih vrat.
- Jože Dolšek in Martin Stopar iz Kovine Šmartno za tehnično izboljšavo izdelave krogel za kroglaste ventile
- Jože Vehovec iz Gradmetal za izboljšavo proizvodnih postopkov v kovinarski dejavnosti

Za koristne predloge so dobili nagrade in priznanja:

- Janez Gorišek iz Lesne industrije Litija za predlog skrajšanja časa izdelave letov in ročajev
- Franc Potisek iz Lesne industrije Litija za predlog skrajšanja postopka izdelave pohištvenih elementov

Priznanja pa so dobili:

- Ratko Mirjanič iz Lesne industrije Litija za optimalno zasnovo tehnologije v procesu decimiranja lesa
- Anton Trebec iz Elektroinstalaterstva Kresnice za izdelavo medicinske opreme, ki nadomešča uvoz
- Leopold Klopčič iz Industrije apna Kresnice za predelavo ležajev na dodatnih vozičkih za transport materiala.

Nadomeščanje stanarin

Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Litija je na seji dne 28. 3. 1983 sprejela sklep o povišanju stanarin za 35%. Takšno odločitev so narekemale nevdržne razmere, saj razpoložljiva sredstva niso zadoščala niti za najnujnejše vzdrževanje stanovanjskih hiš.

Ob sprejetju tega sklepa pa so delegati sprejeli tudi sklep, da je nujno zagotoviti socialno varnost družinam in občanom, ki imajo nizke dohodke. To problematiko so obravnavali predstavniki vseh slovenskih Samoupravnih stanovanjskih skupnosti na posvetu, ki ga je organizirala Zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije, in se dogovorili, da je potrebno omogočiti nadomestitev stanarine širšemu krogu upravičencev.

Takšno priporočilo je sprejela tudi naša samoupravna stanovanjska skupnost in na isti seji znižala odstotek za izračun znosne stanarine. Za lažje razumevanje navajamo nekaj primerov izračuna:

- samski občan, ki ima osebni dohodek 13.000 mesečno, lahko prispeva za stanarino 910 din mesečno. Če je torej njegova dejanska stanarina višja, se razlika od 910 din do tiste stanarine, ki jo občan dejansko plačuje, nadomesti (vrne) občanu iz sredstev družbene pomoči;
- dva družinska člana — mati samohranilka z otrokom —, ki ima mesečne dohodke 15.000 din, lahko prispeva za stanarino 975 din;
- štirje družinski člani (oče, mati in dva otroka), ki imajo mesečne dohodke 26.000 din, lahko mesečno prispevajo za stanarino 1.144 din.

Poudariti je potrebno, da se upošteva za izračun nadomestitve »čista« stanarina, torej brez drugih stroškov (ogrevanje, električna energija, voda, smeti itd.)

Pravico do nadomestitve stanarine imajo tudi občani v zasebnih stanovanjih, ki praviloma plačujejo visoke stanarine, vendar do sedaj teh svojih pravic niso uveljavljali. Izračun stanarine za zasebna stanovanja se izvede po normativih, ki veljajo za družbena stanovanja. Vsem delavcem in občanom, ki žele pridobiti podrobnejše informacije, sporočamo, da bo Strokovna služba Samoupravne komunalne in stanovanjske skupnosti vse leto dajala podrobne informacije in sprejemala vloge za delno nadomestitev stanarin.

STANOVANJSKA SKUPNOST

Skladno s 27. členom statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Litija (Ur. list SRS, št. 30/82 in 42/82) je odbor za graditev stanovanj, preno in gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini na seji dne 5. 4. 1983 sprejel sklep, da se ponovno razpiše

JAVNI NATEČAJ

za oddajo v najem poslovnega prostora v stanovanjsko-poslovni hiši Valvasorjev trg 11 v Litiji

Poslovni prostor je v kletni etaži in je v celoti adaptiran za opravljanje gostinske dejavnosti.

Poslovni prostor obsega: dve gostinski sobi, kuhinjo, sanitarije za osebe, sanitarije za goste (ločeno izven poslovnega prostora kot prizidek k drvarnicam).

Skupna površina poslovnih prostorov znaša 69,25 m². Poslovni prostor je opremljen; oprema je last bivše najemne malke Širovnik Darinke in jo je možno odkupiti. Oprema, ki je last Širovnik Darinke, je popisana.

Pogoji oddaje poslovnega prostora:

1. Najemnina za m² poslovnega prostora znaša din 105,00 na mesec.
2. V primeru, da se prijavi na natečaj občan, mora izpolnjevati pogoje za pridobitev obrtnega dovoljenja (pismeno potrdilo Občinskega upravnega organa, da izpolnjuje pogoje je sestavni del ponudbe).
3. V primeru, da na natečaju uspe občan, je dolžan pred sklenitvijo najemne pogodbe vplačati finančno udeležbo na račun stanovanjske skupnosti v višini din 30.000. Finančna udeležba je posojilo stanovanjski skupnosti za dobo 10 let in 3% obrestno mero.
4. Ponudnik se je dolžan obvezati plačevati vse obratovalne stroške, komunalne storitve ter druge prispevke.
5. Ponudnik se je dolžan pogodbeno obvezati, da bo v primeru prenehanja veljavnosti najemne pogodbe iz kakršnegakoli razloga v roku 60 dni od prenehanja veljavnosti najemne pogodbe odstranil iz poslovnega prostora vso opremo.

Za ta čas pa bo tudi plačal najemnino. Če v roku 60 dni ne odstrani iz poslovnega prostora opreme, lahko to opravi na stroške najemnika stanovanjska skupnost.

6. Prednost bo imel tisti ponudnik, ki bo ponudil višjo najemnino.

V primeru, da bodo ponujeni pogoji enaki, ima prednost družbeni sektor.

7. Sestavni del pogodbe o oddaji in najemu poslovnega prostora, ki jo bo stanovanjska skupnost sklenila z najugodnejšim ponudnikom, je tudi popis opreme v poslovnem prostoru.

Interesenti naj vložijo ponudbo z vsemi prilogami na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litija, Jerebova 6. Ponudba mora biti dostavljena v zaprti kuverti z napisom: Javni natečaj za poslovni prostor Valvasorjev trg 11.

Rok za sprejem pismenih ponudb je do vključno 5. maja 1983.

STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE LITIJA

Komisija za delovna razmerja

**TEKSTIL TOZD PLETILJA
LITIJA**

objavlja dela in naloge

3 KV ŠIVILJE

Pogoji:

- KV šivilja
- delovne izkušnje zaželene
- dvomesečno poskusno delo.

Pismene prijave z dokazili sprejemamo 8 dni po objavi.

Blok C

SGD Beton, TOZD Gradmetal Litija, gradi ob Maistrovi ulici nov stanovanjski blok, blok C. Investitor je Samoupravna stanovanjska skupnost občine Litija. Stanovanj bo 34 in so že vsa prodana. Najmanjša, enosobna stanovanja merijo 42 m², trisobna pa 70 m². Predvidena cena za kvadratni meter stanovanja je 31.819 dinarjev. Stanovanja so kupile OZD iz naše občine, nekaj pa tudi zunaj nje, vendar le za delavce, ki so naši občani. Med kupci bo eden tudi etažni lastnik. Stanovanja bodo vseljiva avgusta 1983.

Foto: T.B.

Gasilsko društvo Sobrače

V tem mesecu minevajo štiri leta od ustanovitve Gasilskega društva Sobrače. Ob ustanovitvi je društvo štelo le 11 članov, v štirih letih pa je število članstva naraslo na 38 aktivnih članov, med njimi je tudi nekaj žensk.

Gasilci v Sobračah so zelo aktivni. Že naslednje leto po ustanovitvi so ustanovili pionirsko desetino, začeli pa so graditi tudi gasilski dom. Vse člane čaka še precej dela, saj so doslej opremili le en prostor, kamor so spravili svojo opremo, za nadaljnje delo pa jim je tudi zmanjkalo denarja. Večino del so opravili na prostovoljni podlagi in še enkrat dokazali, da je mogoče marsikaj narediti s prostovoljnimi delom.

B.R.

Plačevanje 2 % občinskega samoprispevka

V skladu s 3. točko 6. člena Odloka o uvedbi občinskega samoprispevka za financiranje gradnje šolskih, telesnokulturnih, zdravstvenih, objektov otroškega varstva, kinogledališke dvorane in posebnih programov krajevnih skupnosti na območju občine Litija (Ur. l. SRS, št. 6/80), so plačevanja samoprispevka oproščeni občani od osebnega dohodka iz delovnega razmerja v združenem delu in od nadomestil, ki ne presegajo 70% od povprečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji za preteklo leto.

V letu 1982 je znašal povprečni mesečni čisti osebni dohodek na zaposlenega delavca v SR Sloveniji 14.365 din (Ur. l. SRS, št. 7/83) — 70% je 10.055,50 din.

SKUPNOST ZA URESNIČEVANJE
PROGRAMA INVESTICIJ III.
OBČINSKEGA SAMOPRISPEVKA
LITIJA

Spoznavajmo svet in domovino

Marsikdo se verjetno še spomni decembrske oddaje »Spoznavajmo svet in domovino«, v kateri smo Litijani merili moči z ekipo iz Zalca. Z zmago smo si zagotovili sodelovanje v naslednjem drugem krogu oddaj.

Tako smo se 12. marca srečali z ekipo iz Žiž. Spet smo tekmovali na domačem terenu, saj je bila oddaja v dvorani gabrovske osnovne šole. Prvi pomladni žarki so prijazno zlatili vinorodne gričke okoli Gabrovke, vendar tekmovalci kar nismo

utegnili občudovati narave. V naših glavah je rojilo nešteto podatkov, od zgodovinskih datumov, do političnih dogodkov, športnih rezultatov in podobnega. Napovedovalca Monika in Radovan sta napovedala začetek oddaje. Zastavila sta tudi prva vprašanja. Osvojili smo prvo točko, pa drugo..., napetost je počasi popuščala. Nasprotniki se nam niso več zdeli nepremagljivi. Proti koncu smo zaradi drobnih spodrsrljajev sicer izgubili tri točke, vendar smo z rezultatom 7:5 zanesljivo zmagali. Žičanom pa smo vseeno stisnili roke, saj so se dobro držali, športno so prenesli poraz in razšli smo se kot prijatelji.

Vsa pohvala pa velja domačinom, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi oddaje. Prizadevni gabrovčani iz osnovne šole, iz Presada in iz mladinske organizacije so se res potrudili pri organizaciji in tudi zaradi tega nam bo oddaja ostala v lepem spominu — tako nam tekmovalcem, kot tudi gledalcem, ki so napolnili dvorano in navijali za nas.

7. maja nas čaka nova preizkušnja. Svet in domovino bomo spoznavali v Mengšu. Naš nasprotnik bo ekipa iz Domžal. Na dosedanjih oddajah so bili zelo trd oreh za nasprotnike. Skrbni nas že, da nas bodo ugnali, pa vendar ne gre, da bi že zdaj vrgli puško v koruzo...

Do boljšega rezultata nam boste lahko pomagali tudi vi. Če bo dovolj interesa za ogled oddaje, bo OK ZSMS Litija organizirala avtobusni prevoz (prijave na OK ZSMS).

D.O.

*Družbenopolitične organizacije
in skupščina
krajevnih skupnosti Gabrovka
ČESTITAJO
vsem delovnim ljudem
in krajanom*

*ob PRAZNIKU
KS GABROVKA*

Krajevna skupnost Gabrovka skupno z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami vabi vse občane, borce in aktiviste, ki so v vojnem času delovali na Gabrovškem območju, da se v nedeljo, 24. 4. 1983, ob 12. uri pri Gasilnem domu v Gabrovki udeležijo proslave krajevnega praznika.

V počitniških domovih Predilnice lahko letujejo tudi drugi

Za letovanje v počitniških domovih Predilnice Litija se lahko prijavi tudi tisti, ki niso člani te delovne organizacije, vendar šele po 1. maju, ko bodo predilniški delavci že razporejeni po svojih željah. Letujete lahko v počitniških hišicah v Novigradu, morda pa bo voljo tudi kakšna počitniška prikolica v Runkah ali Fažani.

Za letovanje v počitniških domovih Predilnice Litija se lahko prijavi v kadrovske splošnem sektorju, soba št. 16 ali po telefonu 88 411 int. 78.

Cena za nečlane

PENZION

odrasli

otroci od 4. do

14. leta star.

pred-posezona

385

231

glavna sezona

550,00

330,00

**Razpored izmen za letovanje
7-dnevna izmena**

od 18. 6. do 25. 6.

od 25. 6. do 2. 7.

od 2. 7. do 9. 7.

od 9. 7. do 16. 7.

od 16. 7. do 23. 7.

od 23. 7. do 30. 7.

od 30. 7. do 6. 8.

od 13. 8. do 20. 8.

od 20. 8. do 27. 8.

od 27. 8. do 3. 9.

od 3. 9. do 2. 7.

10-dnevna izmena:

od 20. 6. do 30. 6.

od 30. 6. do 10. 7.

od 10. 7. do 20. 7.

od 20. 7. do 30. 7.

od 30. 7. do 9. 8.

od 9. 8. do 19. 8.

V Novigradu je tudi za otroke zelo primerna plaža. (Foto: B. B.)

Letovanje predšolskih otrok

Obveščamo starše predšolskih otrok, da bosta VVO Litija in Skupnost otroškega varstva Litija tudi letos organizirala letovanje 54 otrok v starosti od 4,5 let – 7 let v Mladinskem zdravilišču in okrevališču RKS Debeli rtič.

Letovali bomo 10 dni, in sicer od 26/5-1983 do 5/6-1983. Lestvica ter dohodkovni pogoji za udeležbo prispevka staršev k ceni oziroma stroškom letovanja otrok za leto 1983 je naslednja:

Skupina	Mesečni dohodek na člana družine	Prispevek staršev za predšolske otroke
1.	Do 3.900	1.000
2.	Do 4.700	1.100
3.	Do 5.600	1.300
4.	Do 6.500	1.500
5.	Do 7.500	1.700
6.	Do 8.500	1.900
7.	Do 9.600	2.000
8.	Do 10.700	2.200
9.	Nad 10.700	2.400

Prosimo vse starše predšolskih otrok, da prijavi udeležbo od 3. maja 1983 dalje (do zasedbe mest) v VVO Litija, Bevkova 1, telefon 881-378.

Letovanja se lahko udeležijo otroci iz vseh krajevnih skupnosti na območju občine Litija, torej tudi tisti, ki niso obiskovalci vrtca.

Otroški dodatki v korak z rastjo cen

Skupščina Občinske skupnosti otroškega varstva Litija je sprejela sklep o višini minimalne denarne pomoči otrokom.

Pravico do denarne pomoči ima otrok delavca oziroma delovnega človeka v znesku

1.350 dinarjev na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, do 3.900 dinarjev na družinskega člana mesečno;

950 dinarjev na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, od 3.900 do 4.200 dinarjev na družinskega člana mesečno;

500 dinarjev na mesec, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, od 4.200 do 4.700 dinarjev na družinskega člana mesečno.

Otroci iz kmečkih in drugih družin, ki jim je pomoč nujno potrebna, prejmejo mesečno 500 dinarjev, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

da je dohodek iz kmetijske dejavnosti glavni vir za preživljanje družine in skupni katastrski dohodek ne presega 9.000 dinarjev oziroma 2.800 dinarjev katastrskega dohodka letno na družino oziroma družinskega člana ali je družina brez dohodka.

Poleg katastrskega dohodka se upoštevajo tudi drugi dohodki družine in tudi druge okoliščine, zavoljo katerih je družina v ugodnejšem oziroma težjem socialnem položaju.

Otrok, ki ima pravico do denarne pomoči, je upravičen do povečane denarne pomoči v znesku:

500 dinarjev na mesec, če je težje telesno ali duševno prizadet;

300 dinarjev na mesec, če ima enega hranilca.

Upravičenci, ki že prejemajo denarno pomoč za otroke, morajo predložiti izpolnjen obrazec »Sporočilo o spremembah podatkov v vlogi za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic« SP-2 (obrazec DZS 8,70).

Za vse delavce, ki uveljavljajo prvič pravico do otroškega dodatka, pa se predlaga obrazec »Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic« (obrazec DZS 8,40).

Pravilno izpolnjene obrazce pošljite za otroke kmetov najkasneje do 14. maja 1983 na naslov: Občinska skupnost otroškega varstva – Služba za denarne pomoči otrokom, Litija, Ponoviška cesta 3.

Iz matičnega urada

Poroke, rojstva, smrti...

V marcu se je v občini Litija rodilo 24 otrok, 12 dečkov in 12 deklic.

Na Bogenšperku se je poročilo 19 parov. Iz občine Litija se je poročilo 9 parov.

Poročili so se:

Pihler Ivan, ključavničar iz Šmartna pri Litiji in Avsec Branka, medicinski tehnik iz Šmartna pri Litiji. Medved Dušan, avtomehanič iz Trbovelj in Klanšek Saša, obratni blagajnik iz Trbovelj. Kovačević Ivan, politolog iz Dobrunja in Miklavčič Marjeta, vzgojiteljica iz Vevč. Vozelj Marjan, ključavničar iz Ponovič in Štefin Karmen, delavka iz Litije. Kroflič Gabrijel, rezkalec iz Zagorja ob Savi in Pušnik Maja, študentka iz Zagorja ob Savi. Marolt Srečko, delavec iz Velike Štange in Brancelj Sonja, usnjarski tehnik iz Ustja. Medved Karel, zidar iz Sp. Jablanice in Bitenc Mateja, prodajalka iz Zg. Jablanice. Sedej Darjo, strojni tehnik iz Zagorja ob Savi in Bučevc Jožefa, knjigovodja OD iz Zagorja ob Savi. Polzelnik Ivan, elektroinženir, iz Ljubljane in Gnezda Sonja, kemijski tehnik iz Ljubljane. Resnik Milan, mizar iz Tlake in Resnik Darja, medicinska sestra iz Moravč pri Gabrovki. Pavlovčič Jože, natakari iz Zagorja ob Savi in Pečnik Nevenka, prodajalka iz Zagorja ob Savi. Nemeček Vojteh, samostojni obrtnik iz Litije in Perčič Alenka, dijakinja iz Litije.

Umrli v marcu:

Sluga Martin, star 60 let, iz Spodnjih Jelenj. Kordan Franciška, stara 68 let, iz Prevalj. Hostnik Anton, star 80 let, iz Lukovca. Stopar Franc, star 90 let, iz Podroj. Petelin Alojzija, stara 79 let, iz Črnega potoka. Rozina Franciška, stara 77 let, z Gradišča pri Primskovem. Gliha Alojzija, stara 77 let, iz Črnega potoka. Kovač Jože, star 58 let, iz Jesenja. Podjed Milan, star 50 let, iz Litije. Seručar Janez, star 65 let, iz Pumnika. Možina Rozalija, stara 82 let, iz Tenetiš. Zupan Stefanija, stara 74 let, iz Litije. Bebar Leopoldina, stara 85 let, s Save.

Kaj bo s šolo na Dolah?

Obstoječa šola je bila zgrajena 1907. leta. Med vojno je bila požagana, leta 1945 se je ponovno pričel pouk v enem samem improviziranem prostoru. 1946 so se začela prva obnovitvena dela na porušeni šoli, kjer so celotno obnovo opravili krajanji sami. Šola je ostala do današnjih dni takšna, kot je bila ob obnovitvi leta 1946. Ostali so leseni stropovi, kamniti hodniki in stopnice, ladijski pod. Vse to je dotrajano. Edina obnovitvena dela, ki so bila narejena iz I. občinskega samoprispevka, je bila napeljava centralne kurjave.

V učilnicah ni tekoče vode, da je šola praktično brez sanitarij za učni kader in tehnične delavce, da ima dotrajana okna, strop, streho, tla, da je brez jedilnice, knjižnice, večnamenskega prostora, tehnične delavnice, telovadnice in celo kuhinje; le ta ima 2,5 x 2 m. Delo na podružnični šoli Dole pa poteka po predvidenem učnem načrtu za šole z normalnimi pogoji dela.

Delo učencev v šoli in izven nje je zelo pestro. Učenci sodelujejo na športnem področju, v rokometu, odbojki, smučanju, streljanju. Radi tekmujejo za športno značko. Učenci so v preteklem šolskem letu opravili ogromno ur prostovoljnega dela pri izgradnji vlečnice. Ponosni so nanjo, kaj tudi ne bi, saj so zelo uspešni smučarji od 1. do 8. razreda. Udeležujejo se vseh proslav ob spominskih dnevih. Kako skrbno so se samo pripravljali za nastope ob otvoritvi novih proizvodnih prostorov Kovinarke, za 8. marec, za 1. november, 29. november.

Pouk poteka v dopoldanski izmeni. Poučujejo štirje učitelji, ki stalno žive na Dolah in pet učiteljev se vozi iz Gabrovke. Zato je strokovna zasedba kadrov dobra. Lažje je organizirati dnevni prevoz enega učitelja na Dole, kot pa celotne višje stopnje v Gabrovko. Šolski avtobus vozi otroke iz oddaljenih zasolkov. Tonče Žonta je rekorder, do avtobusa ima še uro in pol hoje in še cca 13 km s šolskim avtobusom. Vas Dole leži na 700 m nadmorske višine in nam sneg ne prizanesa, zato imajo otroci velikokrat težave s prihodom v šolo. Zato bi bil prevoz naprej v Gabrovko ob tako nevarni cesti v zimskem času neodgovoren in nevaren za otroke. Šola se srečuje z usodo mnogih manjših vaških šol, kjer želijo otroke iz kraja prešolati v večje centre. S tem se prične izseljevanje človeka iz kraja, kar pa v današnji gospodarsko politični situaciji ni sprejemljivo.

Ne smemo prezreti dejstva, da je kmetijstvo v KS prispevalo znaten delež v preskrbi s kmetijskimi proizvodi. Primer navedimo, da naša KS razpolaga z največjim številom goveje živine v občini. Glede na to, da v kraju že delujeta dve organizaciji združenega dela, se mladi ljudje zaposlujejo, ustvarjajo družine, narašča rojstvo otrok; po statistiki je leta 1981 bilo 19 rojstev.

S tretjim občinskim samoprispevkom je bila izglasovana med drugimi izgradnja šole na Dolah. Zato upamo krajanji KS Dole, da se bo gradnja nove šole pričela v tem srednjeročnem obdobju.

Krajevna skupnost
Dole pri Litiji

VIŠJE KADROVSKE ŠTIPENDIJE

Na 4. seji skupščine Občinske izobraževalne skupnosti Litija so sprejeli sklep o valorizaciji kadrovske štipeidije.

Vrednost točke za kadrovske štipeidije se s 1/3 1983 poveča od dosedanjih 5,32 din na 5,85 din.

Učenci v srednjem usmerjenem izobraževanju:

po uspehu	štev. točk	din (pred valorizac.)	din (po valorizac.)
zadosten	400	2.128	2.340
dober	480	2.554	2.808
prav dober	590	3.139	3.452
odličen	720	3.830	4.212

Učenci višjih in visokih šol:

po uspehu	štev. točk	din (pred valorizac.)	din (po valorizac.)
6,0 – 6,5	600	3.192	3.510
6,6 – 7,2	650	3.450	3.803
7,3 – 7,9	720	3.830	4.213
8,0 – 8,6	800	4.256	4.680
8,7 – 9,3	900	4.788	5.265
9,4 – 10,0	1080	5.746	6.318

Enotna kadrovska štipeidija:

	štev. točk	din (pred valoriz.)	din (po valorizac.)
- za učence v I. letniku sred. usmerjen. izobraž. (ne glede na prejšnji uspeh)	480	2.554	2.808
- za študente v I. letniku višjih in visokih šol (ne glede na prejšnji uspeh)	650	3.458	3.803

● SKUPŠČINA OBČINSKE SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA SPREJELA NOVE CENE V VVO

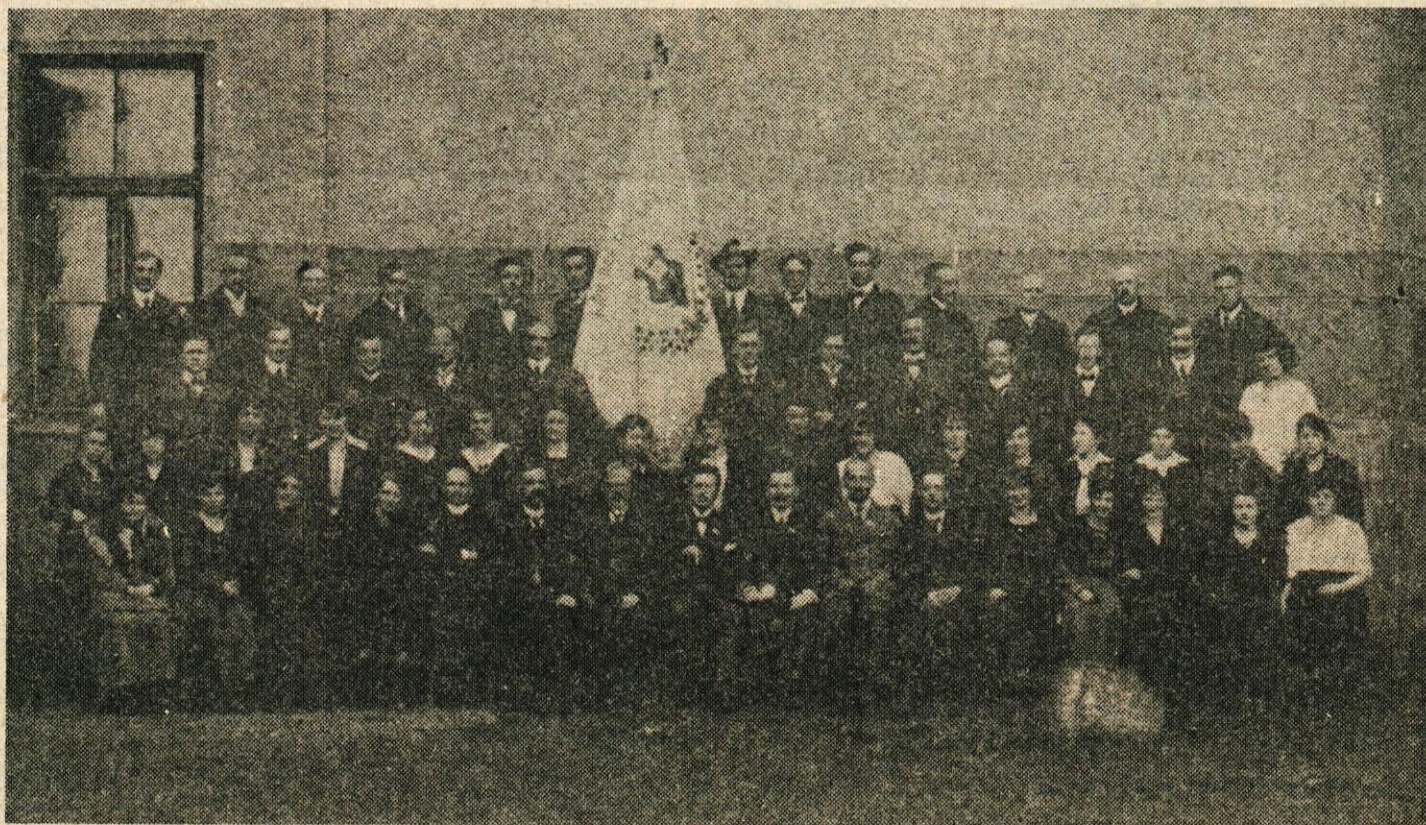
VIŠJA UDELEŽBA STARŠEV

Letošnja ekonomska cena redne vzgojnovarstvene dejavnosti za otroka od 2-7 let je 4300 din (prej 3700); za otroka do dveh let pa 6400 din (prej 5800). V tej ceni bo udeležena skupnost otroškega varstva s 60 %, starši pa bodo prispevali 40 %.

Največja udeležba staršev je 75 %, najnižja pa 30 %. Cene veljajo za 11-urno delo v vrtcih in se obračunavajo od 1. aprila 1983 dalje.

Skupina	Mesečni dohodek na člana družine 1983	% udeležbe v ceni storitev 1983	mesečni prispevek na otroka v letu 1983	
			2-7 let din	dojenčki din
1.	DO 3.900	30	1.290	1.920
2.	DO 4.700	34	1.460	2.180
3.	DO 5.600	38	1.630	2.430
4.	DO 6.500	44	1.890	2.820
5.	DO 7.500	50	2.150	3.200
6.	DO 8.500	55	2.360	3.520
7.	DO 9.600	60	2.580	3.840
8.	DO 10.700	65	2.790	4.160
9.	DO 11.800	70	3.010	4.480
10.	NAD 11.800	75	3.220	4.800

BI NAM VEDELI POVEDATI?

V želji, da bi tudi naše glasilo prispevalo k raziskovanju zgodovine družabnega, kulturnega, gospodarskega in političnega življenja našega kraja, objavljamo danes fotografijo, za katero prosimo, da nam jo pomagate razložiti (kdo je na sliki, kdaj in kje je bila posnet fotografija, kaj prikazuje).

Pričakujemo, spoštovani bralci, da nam boste pomagali, saj imamo takih slik še več.

Lahko se v zvezi s tem oglasite pismeno ali osebno v našem uredništvu, Parmova 9 (stara občina) Litija. Veseli bomo vsake informacije.

J.S.

Filmski kašipot

— V maju se bodo v šmarskem kinu zvrstili štiri filmi, vendar naslova zadnjega še ne vemo. Prvi teden bo na sporedu avstralski erotični film PACIFIK BANANA, ki ni primeren za šolarje, nato pa ameriška kriminalka EDEN PROTI VSEM in domači vojni film TO-VARIŠIJA. Zaradi uvedbe poletnega časa se popoldanske predstave začnejo ob 18.30, večerne pa ob 20.30.

Zadnji abonmajski predstavi

— V marcu in aprilu sta se zvrstili še dve predstavi za klasični abonma; Šentjakobsko gledališče, ki je v tekoči sezoni kar trikrat gostovalo v Litiji, je zaigralo komedijo italijanskega dramatika N. Machiavellija »MANDRAGOLA«, amatersko gledališče Tone Čufar iz Jesenic pa se je ob svojem prvem obisku v dvorani na Stavbah predstavilo z igro J. Anouilha »ORKESTER«.

Samostojen nastop v Slovenski filharmoniji

— Zadnji tork v marcu je v dobro zasedeni veliki dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani izvedel samostojni koncert Franc Žibert iz Litije, ki nam je na harmoniki v poldrugo uro trajajočem sporedu zaigral dela domačih in tujih skladateljev. Občinski svet Zveze kulturnih organizacij Litija je omogočil s posebnim avtobusnim prevozom, da je koncertu prisostvovalo 38 Litijanov in Šmarčanov, ki se z nadarjenim umetnikom veselimo uspeha našega domačina. Najbrž je zadnji čas, da Francu Žibertu čimprej omogočimo koncert tudi doma.

Likovna razstava

— V ponedeljek, 28. marca 1983, so v avli občinske skupščine odprli slikarsko razstavo Iva Kisovca iz Jevnice, ki jo je pripravil Zavod za izobraževanje in kulturo Litija. O razstavljalcu je spregovoril predstavnik javniške krajevne skupnosti Slavko Rokavec, za kulturni spored pa je poskrbel Poljanski oktet.

Novo vodstvo KUD

— KUD Fran Levstik Gabrovka je izvedel v začetku aprila občni zbor. Na njem so kritično pregledali dosedanje delo sekcij in sklenili, da je treba poiskati vzroke za slab obisk nekaterih prireditev, zlasti koncertov. Medtem ko ženski pevski zbor in zabavna sekcija uspešno delujeta, pa ima moški zbor težave zaradi pevcev, dramska sekcija pa nastopa le na proslavah, zato bo treba nujno delo poživiti. Dosedanjega predsednika Vinka Resnika bo v naslednjem dveletnem obdobju zamenjala učiteljica Maja Medved.

B.Ž.

NOVICE IZ KNJIŽNICE

Trije meseci dela so že za nami

V knjižnico prihajajo bralci, ki so se vpisali v prejšnjih letih, 104 člani pa so se vpisali na novo že letos. V litijski knjižnici smo izposodili že 9.240 knjig, obiskalo pa nas je 3.752 bralcev. Tudi čitalnica je lepo obiskana.

Potujoča knjižnica

širi svojo dejavnost. 1. aprila so dobili prvo kolekcijo knjig tudi krajan Primskovega. Šolarji so ob pričetku delovanja knjižnice pripravili priložnostni program. Primskovčani si knjige lahko sposojajo ob nedeljah od 9. do 10. ure, šolarji pa tudi ob petkih po pouku.

Primskovo

je šesta krajevna skupnost, ki jo obiskuje potujoča knjižnica. Kmalu pa bo pričela poslovati potujoča knjižnica v sedmi krajevni skupnosti — v ŠTANGARSKIH POLJANAH. Točen datum bo še objavljen.

Ura pravljic

V počastitev rojstnega dne velikega pisatelja — pravljicarja H. Ch. Andersena, je bila 29. marca v prostorih čitalnice ura pravljic, kjer so otroci prisluhnili njegovi PALČICI.

URA PRAVLJIC bo v torek, 26. aprila 1983, ob 16. uri v prostorih matične knjižnice.

Informativni dan

Letos je bila večina udeležencev, to je osmošolcev, njihovih staršev in učiteljev, zadovoljnih s pripravljenostjo srednjih šol na informativni dan. Šole so se izkazale z dobro organizacijo in enotnostjo. Na večini šol so udeleženci lahko poslušali predavanje o pogojih šolanja (predmetnik, možnosti napredovanja in preusmerjanja v druge programe ali težavnostne stopnje, praktično delo), o možnostih pridobitve štipendije in nastavitve v internatih ter o pogojih zaposlovanja po končanem izobraževanju. Po predavanjih so bili organizirani razgovori, šole so za učence pripravile tudi pismeno gradivo. Na več šolah so predavanja popestrili s filmom, ponekod je sledil tudi ogled učnih delavnic. Učenci so izpolnjevali tudi vprašalnik, na podlagi katerega so šole ugotovile število udeležencev in njihove namere vpisa v usmerjeno izobraževanje.

F.P.

KULTURA

Slabo obiskane abonmajske predstave

V letošnji sezoni je bilo v dvorani na Stavbah deset abonmajskih prireditev. Šest je bilo gledaliških predstav, ostale štiri pa so bile lahkotnejšega značaja.

Kar trikrat je gostovalo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane, prvič pa se je predstavilo Prešernovo gledališče iz Kranja in amatersko gledališče Tone Čufar iz Jesenic. Obiskovalci so bili z repertoarjem in kvaliteto predvsem amaterskih gledališč zadovoljni, zato bi jih kazalo vključiti v abonmajski program tudi naslednja leta. Žal pa je bila zelo slabo obiskana letoletna predstava domačega Pionirskega gledališča.

Med ostalimi prireditvami je bilo največ zanimanja za plesni večer, kjer sta sodelovala tudi humorist in plesni učitelj. Nekoliko slabše je bila obiskana modna revija.

Ob izbiri programa in števila abonmajskih prireditev v prihodnji sezoni bo potrebno temeljito razmisliti, dobrodošlo pa bi bile pobude obiskovalcev.

R.M.K.

Občni zbor moškega pevskega zbora »Lipa« Litija

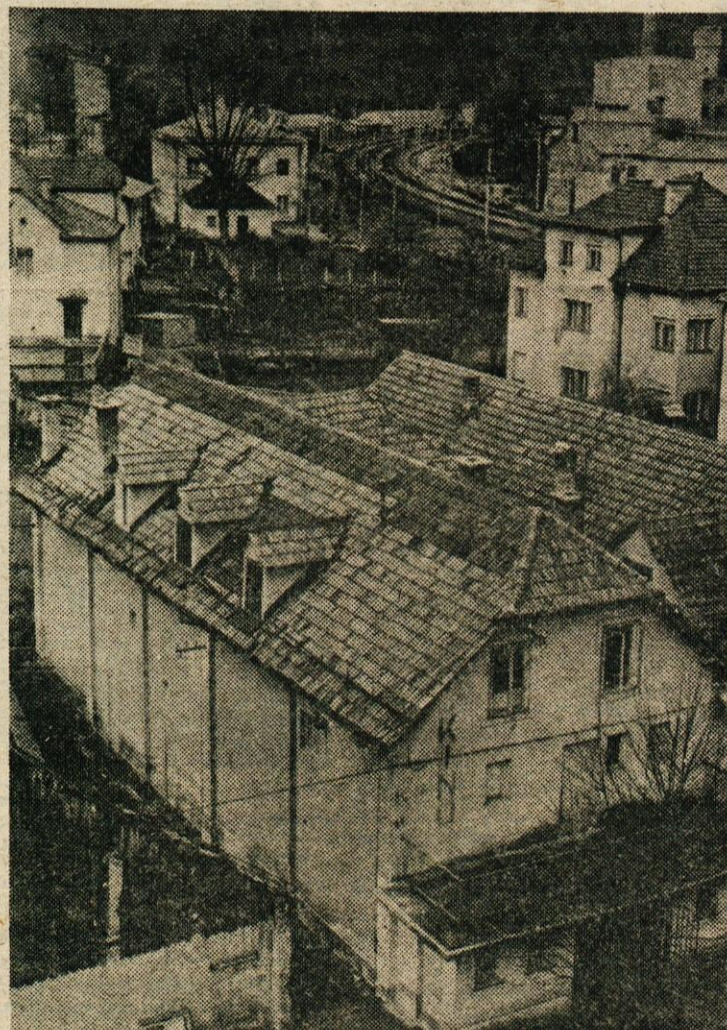
»V obdobju minulega mandata je štel naše pevsko društvo povprečno 34 pevcev; število pevcev pa je v porastu, saj danes zbor šteje točno 37 pevcev. Vedno pa vabimo nove pevce, saj želimo, da bi nas bilo vsaj petdeset«, je na občnem zboru MPZ »LIPA« Litija, ki je bil v petek, 11. marca 1983, povedal predsednik zbora, Lojze Vidic.

V nadaljevanju je orisal delo zbora, ki v celoti poteka po programu, ki ga na skupnem sestanku vsako leto sprejmejo pevci. Omenil je težave, saj še vedno nimajo lastnega klavirja ali vsaj harmonija (tega imajo izposojenega v osnovni šoli Litija), brez česar vaje niso mogoče.

Svoje poročilo je končal z besedami: »Novi odbor čaka odgovorna naloga — organizacija 100. obletnice obstoja zbora, (ta bo čez dve leti). Za to delo že imamo komisijo, ki jo sestavljajo tudi zunanji člani, ki lahko konkretno pomagajo«.

Blagajniškemu in ostalim poročilom je sledila daljša razprava, iz katere bi predvsem izluščili kritiko nekaterim pevcem, ki ne obiskujejo vaj dovolj redno. Vendar so ugotovili, da se stanje izboljšuje. Nazadnje so izvolili še nov odbor. Predsednik zbora bo še naprej Lojze Vidic.

M.M.

Zgradba bivšega kina v Litiji je že skoraj razvalina. Če ne bodo nič ukrenili, se bo hiša kaj kmalu sama od sebe porušila. (Foto: T. B.)

Mesec kurirčkove pošte v vsaki krajevni skupnosti

Vsako leto izvedejo slovenski pionirji tradicionalno akcijo, Kurirčkovo pošto, ki pomeni svojstveno manifestacijo izražanja pripadnosti pridobljenim revolucionarnim vrednotam, pripravljenosti te revolucionarne vrednote ohranjati in jih ustvarjalno razvijati.

S Kurirčkovo pošto pionirji ohranjajo in razvijajo revolucionarne tradicije; razvijajo si ljubezen do domovine, do skupnosti, oblikujejo in krepijo patriotizem.

Letos je šla Kurirčkova pošta na pot 1. marca, in sicer iz petih smeri: Jesenic, Kopra, Radelj, Krškega in Lendave, od koder bo pripotovala v našo občino. Naši pionirji jo bodo prevzeli 9. maja 1983, ob 10. uri na Slivni, od pionirjev iz Zagorja. Kurirčkova pošta bo potovala po litijski občini do 13. maja 1983, ko jo bodo ob 10. uri pionirji s Primskovega predali na Debelem hribu svojim vrstnikom iz Grosuplja.

Svet Zveze pionirjev naše občine je skupaj s posebno komisijo izdelal glavno progno Kurirčkove pošte, ki bo potovala iz

Slivne v Hotič, Jevnico, Veliko Štango, Štangarske Poljane, Šmartno, Veliko Kostrevnico, Tisje, Gabrovko, Dole, Polšnik, Mamolj, Spodnji Log, Savo, Litijo (tu bo hkrati z zvezno Titovo štafeto), od tu pa na Primskovo in Debeli hrib. V to relacijo niso zajete vse šole in krajevne skupnosti, zato bo treba ponekod nujno organizirati še lokalne poti.

Skušajmo tudi v naši občini prvič izpeljati koncept MESEC KURIRČKOVE POŠTE, v katerem lahko vključimo vse interesne oblike dela pionirjev, šolskih športnih društev, taborniške organizacije, strelskih družen, članov ZRVS, teritorialne obrambe in civilne zaščite, RK, planincev, mladih tehnikov in seveda s svojimi neprecenljivimi izkušnjami tudi borcev NOB.

Tako kot lansko leto, bo tudi letos Kurirčkova pošta vsebovala enotno pismo pionirjev Slovenije. Temu pismu pridajo pionirski odredi lahko svoja izvirna sporočila, naslovljena na vodstvo SFRJ.

O problematiki kinodejavnosti so razpravljali delegati

Na zadnji seji skupščine Kulturne skupnosti Litija so delegati razpravljali tudi o problematiki kinodejavnosti v litijski občini. Na dnevnem redu je bilo namreč poročilo posebne komisije, ki jo je imenovala Kulturna skupnost Litija na predlog Izvršnega sveta Skupščine občine Litija.

Na tem mestu najbrž ne bi kazalo ponavljati znanih dejstev, da kinodejavnost kljub naporom delavcev, ki delajo na tem področju, iz leta v leto beleži izgubo. Leta 1977 se je zaradi neprimernosti prostorov in vrste drugih pomanjkljivosti zaprl kino Litija, ostal nam je še kino Šmartno. Tudi ta kinematograf se vsa leta otepa s težavami (slabi prostorski pogoji, zastarelost aparatov, dislociranost), kar vse vpliva na pozitivno poslovanje. Za pokritje lanske izgube in za normalno letošnje poslovanje je Kulturna skupnost Litija namenila znatna sredstva. Odprti pa so ostali vsi drugi problemi (oddaljenost, hladna, odljudna dvorana, zastarela oprema...).

V poročilu posebne komisije, ki je imela predvsem nalogo preveriti možnosti ponovnega odprtja kinematografa v Litiji, so bile izpostavljene naslednje možne variante:

a) adaptacija Sindikalne dvorane na Stavbah. Tu bi bila potrebna dozidava kinooperaterske kabine in dodatna oprema (pritrditev stolov, montaža platna, blagajna).

Komisija je tudi ugotovila, da bi bili tu visoki stroški vzdrževanja in da bi filmske predstave močno posegle v urnik ostalih prireditev:

b) adaptacija stare kinodvorane. Potrebna bi bila sicer večja finančna sredstva (rekonstrukcija stavbe); problem pa bi bil rešen dolgoročneje. Že v času dela komisije pa je prišla tudi novica, da je ta predel predviden za rušenje in tako s to varianto ne bo nič;

c) gradnja nove kinodvorane, ideja, ki pa zaenkrat še nima stvarnih možnosti.

Komisija je tudi ugotovila, da nobene od predloženih variant ni možno realizirati brez sredstev samoprispevka. V vsakem primeru pa je treba — ker rešitve ne bodo tako kmalu uresničene — poskrbeti za kino Šmartno.

Tako je VIII. konferenca delegacij na skupščini stanovanjske skupnosti že zaprosila za dodelitev sredstev iz združenih sredstev najemnin za najnujnejšo sanacijo dvorane, delegati kulturne skupnosti pa so se strinjali, da ZIK do majske skupščine pripravi opis potrebnih del s predračunom, da bi dvorana v Šmartnem dobila tako drugačno lice.

Upajmo, da bodo boljši prostorski pogoji — ob vseh drugih ukrepih — privabili v šmarsko dvorano tudi nove obiskovalce!

Naši občani že nekaj let gledajo filme v kinu Šmartno, ki pa je tud daleč od urejene in primerne kinodvorane. Tudi na fotografiji j videti, da že zunanost Zadrudnega doma „ne vleče“ ljudi v dvorano. Notranjosti pa raje nismo posneli. (Foto: T. B.)

ŠE POMNITE, TOVARIŠI?

X BRIC ANTON — SIL

BILO JE PRED ŠTIRIDESETIMI LETI ...

SVOJEVRSTEN KRES ZA 1. MAJ 1943

Ker se je bližal delavski praznik — 1. maj, je štab IV. operativne cone skupno s štabom Kamniško-Savinjskega odreda sklenil zadolžiti svoje tri bataljone, da z največjo politično in vojaško dejavnostjo praznuje delavski praznik 1. maja. Da bi nalogo čim bolj opravil, je štab Zasavskega bataljona Alojza Hohkrauta sklenil, da izvede večjo sabotažo na železniški postaji Sava, onesposobi graščino v Češnjicah pri Moravčah in planinsko kočjo na Sv. Planini. Na vseh teh krajih so Nemci nameravali narediti svoje postojanke. Hkrati pa je štab sklenil, da na vseh vrhovih v Zasavju prižge kresove.

Zasavski bataljon Alojza Hohkrauta je zadnje dni aprila 1943 taboril na Sv. gori, v spodnjem taboru nad koritom. Pozno popoldan 30. aprila so iz bataljona odhajale patrulje 5 do 10 mož s posebnimi nalogami, za katere so vedeli samo vodje patrulj. V mraku pa je bil postrojen še ostali del bataljona. Povedali so nam, da gremo v večjo akcijo. Vso opremo smo morali pustiti v taboru, s seboj smo vzeli le orožje in prazne nahrbtnike.

Tiho, v koloni smo se spuščali proti Savi. Ko smo prispeli v dolino, so nam povedali, da bomo napadli in onesposobili železniško postajo Sava.

Spet smo se razdelili v manjše skupine, vsaka s svojo nalogo. Nekateri so šli v zasede, drugi so blokirali bunker ob železnici pri mostu, glavina pa je odšla na železniško postajo.

Sam sem bil določen v patruljo, ki je imela nalogo ujeti in razorožiti dva nemška »Kočevarja«, železničarja, ki sta stanovala v zgornjem delu Save. Patruljo je vodil Emil Gričar — Ciril. Previdno smo obkolili hišo, kjer sta stanovala, in ugotovili, da ju ni doma. Bila sta v službi. Vrnili smo se nazaj proti postaji in šli mimo šole. Nekdo je pripomnil, da tu ponemčujeta in ponižujejo naše otroke. Brez vsakega ukaza smo pričeli s puškinimi kopiti razbijati okna, razbili smo tudi napisno tablo in se smejali, češ, to bodo otroci veselili, ko jim vsaj nekaj dni ne bo treba v šolo. Odšli smo na železniško postajo in se vključili v nadaljnjo akcijo.

Ob določeni uri so bile zasede na svojih mestih, mitraljevec Franc Sever — Franta in Franc Kos — Berto sta s skupino borcev vdrla v barako, kjer so bili Nemci. Eden je padel, drugi pa so se razbežali. Zatem so blokirali bunker ob progi pri mostu. Njihove strelne line so zasuli s strelji pušk in mitraljeza in jih takoj utišali, brž ko so se pojavili na strelnih linah.

Ko je prišla glavina na železniško postajo, so najprej zasedli prometno pisarno in onemogočili poziv na pomoč. Peter Kos — Petruška je varoval telefone, poklical na železniško postajo Zagorje in »zafrkaval« žandarje. Prometnik je ves prestrašen jecljal, da ni Nemec ampak Čeh, vzeli so mu pištolo, minerci pa so hiteli z miniranjem prometnih naprav, borci

so nosili lesene predmete v pisarno, da jih bodo zažgali. V postajnem podlopu je bilo tudi nekaj stanovalcev. Pozvali smo jih, naj vzamejo najnujnejše in se hitro odstranijo, ker je poslopje že zaminirano. Vse je bilo hitro nared, minerci so polili pisarno z bencinom in prižgali zažigalno vrstico. »Pozor, gori«, je nekdo zaklical. Vsi, ki so še bili v bližini, so se umaknili v varne zaklone. Tedaj je močno počilo in zagorelo, v hipu je bila železniška postaja v plamenih.

Posamezne skupine borcev so hitele razbijati naprave v kretniških postojankah. Sem in tja so se Nemci oglasili iz bunkerja s posameznimi strelji, a so jih naši takoj utišali.

Takrat je pripeljal na postajo tovorni vlak in ustavil tik ob postajnem poslopju, ki je že gorelo. Osebe vlaka se je razbežalo. Ugotovili smo, da je to vojaški transport, natovorjen z dragocenim vojaškim materialom, namenjen nekam na Madžarsko.

Komandant bataljona Franc Poglajen — Kranjc je ukazal, da naj zažgemo še vlak. Prvi vagoni so se vžgali kar sami iz gorečega postajnega poslopja.

Naša patrulja se je vrnila k vlaku. Ob nekem vagonu je bilo pod stražo nekaj železničarjev z vlaka. Nekdo jih je vabil, naj vstopijo v partizane, a so se vsi prestrašeni izgovarjali, da imajo doma družine in da se boje, da bi se Nemci nad njimi maščevali. K vlaku je prišel Drago Poglajen, ogledoval je

nove kamione, naložene na vlaku. Ko je slišal pogovor z železničarji, je ostro ukazal: »Če nočete v partizane, pa hitro v bližnji kozolec po slamo«. Stekli so v bližnji Berdajsov kozolec in pridno nosili slamo in seno v prazne kabine kamionov. Nas pa je Drago poslal v bližnjo trgovino, naj prinesemo vse, kar je vnetljivega. Trgovci ni hoteli odpreti, pa so domačini, ki so poznali prostore, postavili pod okno zaboj, razbili okno in napravili vhod v trgovino. V trgovini smo našli petrolej in olje in ga v vseh najdeneh posodah ali steklenicah nosili k vlaku, polivali vagonne in jih zažgali. Odprli smo enega od vagonov, bil je poln radioaparatur, zmetali smo nekaj škatteljev ven in iznašli hitrejši način zažiganja. Radioaparat si s čevljem razbil, ga zažgal, drugi pa so odprli vrata novega vagona, potisnili škattljo vanj ter zaprli vrata. Nekaj časa je v vagonu prasketalo, potem pa se je odprla streha in močnejši ognjeni zublji so silili k nebu.

Ozka, med hribe stisnjena dolina, je mogočno žarela v enem samem ognju. Skoraj vso noč smo gospodarili po dolini, proti jutru pa smo se vrnili v naš tabor.

Ko smo se vračali, smo se v Tirni oskrbeli še s hrano.

Naslednje dopoldne so se v tabor vrnile patrulje, brez vsakih izgub, pripovedovanja o dogodkih te noči ni bilo ne konca ne kraja. Tudi kuharji so se ta dan zelo odrezali, vsak borec je dobil za kosilo velik kos pečenke in celo porcijo solate berivke, kar je bilo pravo presenečenje, solato so prinesle aktivistke iz bližnjih vasi kar v koših.

Takoj po kosilu je bilo dano povelje, da se uredimo v zbor, tu so nam povedali, da gremo v planinsko kočjo na Sv. Gori, kjer bomo praznovali delavski praznik. Malo smo bili začudeni, podnevi smo bili vedno v varstvu gozdov, sedaj pa kar popoldan v planinsko kočjo, po drugi strani pa se je nam zdelo zelo imenitno. Odšli smo v koloni kar po cesti v približno eno uro oddaljeno planinsko kočjo. V kočji je bilo okoli 20—30 turistov iz Zagorja in Trbovelj. Zadržali smo jih na proslavi. Bataljon se je postrojil, pričela se je proslava. Za začetek Hej Slovani..., nato govor komandanta Kranjca, recitacije, no-

vinci pa so zaprisegli in razvili smo zastavo Zasavskega bataljona Alojza Hohkrauta. Zatem je bil govor Petra Staneta — Skale. Pohvalil nas je za nočno akcijo in nam vtil novega poguma, prisotne pa je povabil v NOB. Za konec pa smo vsi skupaj zapeli Internacionalo. Zatem je bil ples. Vsi, ki so znali plesati, so se pridno vrтели, saj deklet ni manjkalo. Nenadoma je zaklical harmonikar: »Solo za komandanta«. Vsi smo čakali, po katero bo šel naš komandant Kranjc. Ta pa je odšel k mitraljezu Tonetu Premku-Sinetu, mu vzel lahki mitraljez in zaplesal z njimi solo.

Zatem sem odšel v zasedo proti Tirni. Harmonika v planinski kočji pa je še dolgo označevala praznovanje.

Zvečer se je bataljon umaknil na Limbarsko goro. Nemci pa so nas besni iskali na Sv. Gori.

Praznovanje 1. maja 1943 je bilo veličastno, enkratno. Na predvečer so v mraku zagoreli

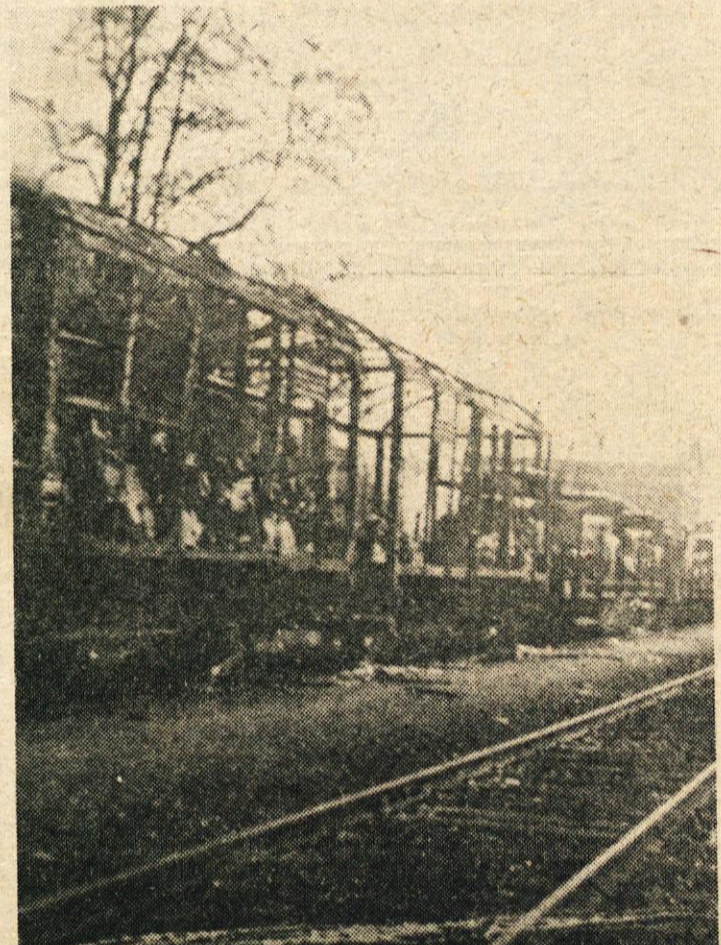
kresovi na Jančah, nad Lazami, na Limbarski gori, nad Dešnom, na Sv. Miklavžu, na Sv. Gori, na Svibni nad Litijo, več kresov pa so prižgali tudi terenci, zgorela je graščina v Češnjicah pri Moravčah, zgorelo je 6 objektov na Sv. Planini nad Zagorjem, v mnogih cerkvah je zvonilo. Zastave so plapolale na zvonikih in posameznih vrhovih. Zgorela je železniška postaja Sava, uničene so bile vse naprave, zgorel je vojaški transport, 36 železniških vagonov, 25 težkih novih vojaških kamionov, 2 vagona žarnic, 2 vagona radioaparatur in radio sprejemnikov, 1 vagon akumulatorjev, 1 vagon bombaža, 2 vagona sanitetnega materiala, vsega se niti ni dalo ugotoviti, ker so se vagoni tudi sami vžigali. Uničena je bila tudi lokomotiva in zaplenjena 1 pištola in 125 RM.

Zasavski bataljon Alojza Hohkrauta je vestno izpolnil nalogo IV. operativne cone in njenega komandanta Franca Rozmana-Staneta.

SAVA

Sava pri Litiji, kjer je bil v noči s 30. aprila na 1. maj izveden uspešen napad Zasavskega bataljona. 1 — proga, kjer je zgorela vojaška kompozicija; 2 — šola; 3 — trgovina; 4 — Berdajsov kozolec

1. maj 1943 po uspešni akciji Zasavskega bataljona; ostanki zgorlega vojaškega vlaka, v ozadju tudi železniško poslopje

PRAZNIČNI POGOVOR

Obiskali smo Eda Semenica, ki je bil leta 1943 predsednik okrajnega odbora OF Litija. Prijazno je pristal na pogovor. Sprva je bil zadržan v besedah, kmalu pa se je razgovoril. Pravo veselje se je bilo pogovarjati z njim. Kaj vam je ostalo najbolj v spominu iz tistih časov? Delali smo skupinsko. Karlo Okorn je bil vojaški referent, Jože Planinšek gospodarski, za

delo z mladino pa sta bili zadolženi Babi Lindtnerjeva in Fani Okornova. Odbor je prenehal delovati 7. avgusta 1943, ko so nekatere člane aretirali, pozaprli, ženske pa poslali v taborišča. Jaz sem odšel v partizane, bilo mi je ravno 24 let.

Kakšne naloge je imel takrat odbor OF?

»Zbirali smo podatke o premikih sovražnikovih čet, zbirali orožje, municijo, razpečavali material. Takrat je bilo odkrito tudi osnivanje belogardistov na Volavljah.

Bili ste borec Šlandrove brigade, kaj pa kasneje?

Da. Kasneje sem bil v 12. brigadi, nato Gubčevi in v 15. brigadi. Šlandrova brigada je ob kapitulaciji Italije zasedla Novo mesto. Iz nje je nastala 12. brigada, večji del borcev pa je ostal v Šlandrovi brigadi. Bil sem sku-

paj z Gorencem, Cernigojem, Markelčevom in še nekaterimi drugimi. Dobro smo se razumeli.

Ste bili kdaj ranjeni?

Trikrat. Prvič na Ilovi gori. Imel sem prestreljeno nogo. Dobro se še spominjam, kako smo bežali ob nemški ofenzivi kar ob palicah. Nepokretne smo nosili. Od tam smo odšli na Brezovo reber, na Gorjance. Tisti, ki smo bili malo boljsega zdravja, smo ostali tam, ostali pa so šli v Kordun.

Kje ste dočakali osvoboditev?

Ko sem bil ranjen na Rdečem kamnu, sem bil v bolnici v Srednji vasi pri Čeremošnjicah, od tam smo se umaknili v Srbske Moravice v Gorski Kotar. Tam smo izvedeli, da se bliža svoboda, zato nas ni mogel nihče več zadržati in odšli smo 5. maja peš v Ljubljano.

Se spominjate te poti?

Z roko v opornici sem odšel na pot. Ustavili smo se v Kočevju in tam prespali. Pot smo nadaljevali do Ribnice, od tam pa peščili proti Turjaku. Tam nekje nas je došel kamion in nas potegnil do Ljubljane. V Ljubljano smo prispeli ravno 9. maja, na dan osvoboditve. To je bilo veselje. Tega dne ne bom nikoli pozabil.

Veliko zanimivega ste že povedali o partizanskih časih, povejte še kaj drugega iz svojega življenja?

Sem Litijan, rojen v Pogoniku l. 1919. Po poklicu sem mizar, delal sem na Kunstlerjevi žagi. Po končani vojni sem ostal nekaj časa na Ljubljanskem vojnem področju kot vodja mobilizacijskega oddelka, nato pa v Črnomlju kot načelnik vojnega oddelka. Tri leta po vojni sem se vrnil v Predilnico in tam delal v remontu vse do upokojitve.

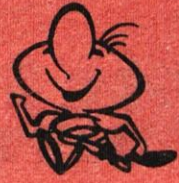
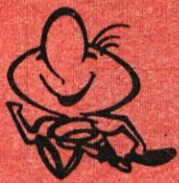
Gorenčeva hiša na Grbinu v Litiji. Tu so se pričeli sestajati aktivisti Osvobodilne fronte, ki so ustanovili prvi Okrožni odbor OF za litijski okrožje. (Foto: T. B.)

In zdaj?

Kmalu po upokojitvi, ko sem bil še zdrav, sem veliko delal tod naokoli. V marsikateri hiši sem napeljeval vodovod. Stanoval sem v »vili« nad predilnico, saj jo poznate. Petnajst let pa sem že v lastni hiši na Graški Dobravi. Razveseljujeva naju z ženo dva vnuka, ki pogosto prihajata na obisk. Zelo navezan sem bil na

psa Arga, ki je pred pol leta umrl. Bilo bi mi pravzaprav zelo lepo če ne bi bilo boleznii. A iz tega ne delam tragedije. Vesel sem vsa kega lepega dneva, ki ga preživim.

Mi pa vam želimo še veliko lepih let. Hvala za pogovor, tako prijetnega sogovornika ne sreča vsak dan.

NOVO V LJUBLJANSKI BANKI

1. OBRETNOSTNE MRE ZA DINARSKO HRANILNE VLOGE

Hranilne vloge na vpogled 7,5% obrestna mera vezane nad 12 mesecev 18% obrestna mera vezane nad 24 mesecev 23% obrestna mera vezane nad 36 mesecev 28% obrestna mera

2. DINARSKI DEPOZITI Z MOŽNOSTJO VEZAVE VLOGE

Depozit za 3 mesece 12% letna obrestna mera depozit za 6 mesecev 15% letna obrestna mera

3. OBRETNOSTNA MERA ZA NENAMENSKE DEVIZNE HRANILNE VLOGE

Devizne hranilne vloge na vpogled 7,5% obrestna mera vezane nad 12 mesecev 9% obrestna mera vezane nad 24 mesecev 11% obrestna mera vezane nad 36 mesecev 12,5% obrestna mera

4. STANOVANJSKA POSOJILA

Po pravilniku o stanovanjskih posojilih občanom se:

- privarčevana sredstva obrestujejo po 2% obrestni meri
- posojila se obrestujejo po 5% obrestni meri, po petih letih se mesečna anuiteta poveča za 12,5%, po 10. letih pa še za 12,5%,
- najkrajša varčevalna doba je 2 leti
- najdaljša doba vračanja posojila je 20 let odvisno od let varčevanja

Vezava dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz

- Višina posojila znaša
- 220% od vezanih dinarskih sredstev
- 250% od vezane dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz

Najkrajša doba vezave je tri leta, najdaljša pa 16 let. Doba vezave je za eno leto daljša od dobe vračanja posojila.

5. KREDITI ZASEBNIM OBRTNIKOM, KMETIJSKOSTVU IN RIBIŠTVO

Kreditni za obratna sredstva

- namenski krediti za 1 leto 16% obrestna mera
- Investicijski krediti
- na podlagi prodaje deviz in vezave dinarske protivrednosti 8% obrestna mera, doba vračanja do 12 let,
- vezava dinarjev
- če veže Sklad za vzajemno pomoč 16% obrestna mera
- če veže sam obrtnik—varčevalec 8% obrestna mera

6. NAMENSKI KREDITI NA PODLAGI PRODAJE KONVERTIBILNIH DEVIZ

- Občan dobi poleg gotovine za prodane devize še 100% gotovinsko posojilo
- obrestna mera za posojilo je 18%
- doba vračanja posojila je do 5 let.

AEROBIKA — plesna gimnastika za ženske

Tudi v LITJI!

Vaje bodo enkrat tedensko v maju in juliju v telovadnici Partizan. Vodil jih bo strokovnjak iz plesne šole »Jenko«. Vpis in informacije: vsak torek od 19. do 20. ure v TVD Partizanu. Minimalno število prijav za vaje je 20 žensk.

TVD Partizan

TABORNIŠTVO

»Srebrni pajki« ne mirujejo

Nekaj kratkih novic:

- letno taborjenje predvidevamo v mesecu juliju, na seminarju sta se za vodenje tabora in sestavo programa usposobila dva klubovca (taborniki nad 18 let)
- zainteresirane organizacije, vrtci, šole, pošljite katerega od svojih članov na mentorski tečaj, ki bo v mesecu juliju v Bohinju
- pripravljamo ustanovitev dveh vodov na šmarski osnovni šoli; mladinci in pionirji, vključite se.

V mesecu aprilu (točneje 22. aprila) imajo taborniki svoj praznik. V počastitev praznika bodo postavili taborni ogenj v okolici Litije in ob tem krajši kulturni problem. Pridite in spoznajte naš način življenja! S. Č.

Zimska šola v naravi uspela

Letos so prvič izvedle vse tri osnovne šole v naši občini zimsko šolo v naravi za učence petih razredov.

Osnovna šola Litija je organizirala zimsko šolo dva dni na Mahovni in tri dni na Trebeljevem. Udeležilo se je 126 učencev in 6 učiteljev.

Šmarska šola je organizirala petdnevno šolo na bližnjih smučiščih. 66 učencev so vodili štiri učitelji.

Gabrovčani so organizirali šestdnevno šolo v naravi na Dolah. Smučalo je 26 učencev, vodila pa sta jih dva učitelja.

STRELSTVO

Strelska družina Šmartno — Litija obvešča vse ljubitelje strelskega športa, da tudi po novem računanju časa organizira osnovno dejavnost v športnem domu Šmartno v času od 17. do 20. ure vsak torek in četrtek v tednu. Predlagamo vam, da se ob obisku v športnem domu seznanite z delovnim programom strelske družine in pogoji izvajanja dejavnosti.

ROKOMET

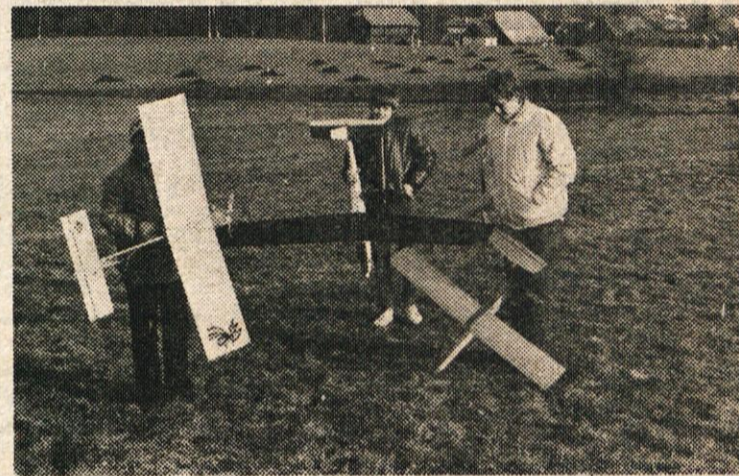
Zlato Kolar, rokometiš RK Unjnar, je v svoji uspešni igralski karieri dosegel še en imeniten uspeh, saj so ga selektorji Ro-

kometne zveze Slovenije povabili v člansko reprezentanco SR Slovenije, ki je ta mesec nastopila na močnem mednarodnem rokometnem turnirju v Celovcu.

Reprezentanca SR Slovenije, ki je bila sestavljena iz igralcev klubov republiške in deloma II. zvezne lige, je v konkurenci šestih ekip zasedla tretje mesto za Avstrijo in mladinsko reprezentanco Poljske. Madžarska (mladinci), PSK (rokometni klub iz Celovca) in Avstrija (mladinci) pa so se uvrstili na naslednja mesta. Kolar je igral vse tekme v reprezentanci — skupaj štiri — in zabil Avstrijcem, PSK, Poljakom in Madžarom tudi 6 golov.

Tekst in foto T. B.

MODELARSTVO

Spomladansko vreme je zvalo tudi litijske modelarje, ki so na Mahovni preizkusili daljinsko vodene modele. V aero klubu »Milan Borišek« so modelarji aktivni pozimi in poleti. Težave imajo predvsem z materiali, ki so jih včasih dobili iz uvoza in s pristajalno stezo za daljinsko vodene modele (RC), ki je nikakor ne morejo dobiti. (Foto: T. B.)

ŠAH

Nebojša Milinković — mojstrski kandidat

Nebojša Milinković — Nelc, član Šahovskega kluba Litija, je na mednarodnem šahovskem turnirju na Bledu marca letos v konkurenci 7 velemojstrov, 9 mednarodnih mojstrov, 12 mojstrov in prek 40 mojstrskih kandidatov dosegel imeniten uspeh s plasmajem na 16.—27. mesto, s 5,5 osvojenimi točkami (62%).

Z dvema mednarodnima mojstroma je remiziral, premagal je enega mojstra, ostale 3,5 točk pa je dobil proti mojstrskim kandidatom, mojstrom in drugim. Skupno je v švicarskem sistemu turnirja dosegel 3 zmage, 5 remijev in 1 poraz.

Poleg Sreča Kolarja iz Litije je Nebojša Milinković drugi mojstrski kandidat v naši občini. Čestitamo!

T.B.

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: Občinska konferenca SZDL Litija. Glavni urednik: Jože Sevčnjak. Odgovorni urednik Glasila občanov: Mija Benik; odgovorni urednik Delegatskega obveščevalca: Tine Brilej. Ureja uredniški odbor. Predsednik časopisnega sveta: Hilda Bole. Oblikovanje in tehnično uredjanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: IBM—Dnevnik. Tisk: Tiskarna Ljudska pravica. Naslov uredništva: Litija, Partizanova 9, tel.: 881-617. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

Kviz »TITO—REVOLUCIJA—MIR«

V petek, 1. aprila, je Občinska konferenca ZSMS Litija izvedla občinski kviz, ki ima že zelo dolgo tradicijo, to je kviz »Tito—revolucija—mir«, pod nazivom »Nastajanje nove Jugoslavije«. Kviz je organiziran v počastitev 40.—letnice AVNOJ-a.

V 1. kategoriji osnovnošolske mladine je bil vrstni red najboljših naslednji:

1. Toni Frelj, Osnovna šola Litija

2. Vida Škrabanja, Osnovna šola Litija

3. Jereb Marjan, Osnovna šola Šmartno

V 2. kategoriji, v katero so bili uvrščeni srednješolci, višješolci in delavci, pa so se najbolje odrezali.

1. Zlato Žlabrovec, Predilnica Litija

2. Boštjan Grošel, OO ZSMS Miloš Djukič

3. Tomazič Marija, Predilnica Litija

Šmarski zmajarji

Pred dvema letoma so začeli rije drzni šmarski fantje Simon Pikovnik, Stane Černe in Marjan Brodar leteti z zmajem. V Benotovem kozolcu v Podrožjih zmaj »epo zložen« prespi zimo, spomladi pa ga sestavijo in se z njim spuščajo v dolino. Letenje zahteva v zraku pogum in znanje, ob vračanju v strm breg z dvajset kilogramsko napravo na ramah pa krepko telesno vzdržljivost.

Tekst in foto: D.N.

